

18554

BIBLIOTECA ȘCOALEI CIVILE DE FETE
din SIBIIU. 1280
XXIII.

ANUARUL

școalei civile de fete cu internat și drept de publicitate

a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“

din Nagyszeben (Sibiiu),

pe anul școlar 1908/1909

publicat de

Dr. VASILE BOLOGA

director.

- Cuprinsul: 1. «Faust» de Goethe. (Studiu din literatura germană) de prof. Dr. Eleonora Lemény.
2. Știri școlare.

NAGYSZEBEN (SIBIIU),
 Tiparul tipografiei arhidiecezane.
 1909.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

F a u s t.

— Studiu din literatura germană. —

Una din operele cele mai însemnate ale timpurilor moderne negreșit că e Faust al lui Goethe. Dacă Goethe, geniul cel mai mare și mai adânc al veacurilor ultime, s'a ocupat timp de 60 de ani de această tragedie, cizelând și emailând mereu diferitele scene, ne putem închipui ce lanț minunat de pietre scumpe a dat omenimei, lanț, în care fiecare pietricică strălucește în limpezimea cristalină a ideilor, în colorile vii și variate ale fantaziei și soliditatea neperitoare a cugetărilor. În cadrele tragediei Goethe în versuri neîntrecute a tălmăcit cele mai subtile nuanțe ale simțirilor și a deslegat cele mai însemnate și mai adânci probleme ale vieții.

Dar dacă este meritul artei și poeziei lui Goethe c'a turnat conținutul tragediei într'o formă desăvârșită, în care a putut să verse simțirile și gândirile sale de poet și filozof, în schimb și conținutul e de atare, încât a dat poetului ocaziune să-și desfășure geniul său în toată profunzimea și subtilitatea sa. Pentru că nu fantazia lui Goethe a născocit conținutul tragediei «Faust», ci simburile ei este adevărat, istoric. Acest subiect, cu veacuri înainte, pe la sfârșitul veacului al XVI-lea, a ocupat fantazia poporului german. Pe lângă pățaniile istorice ale savantului aventurier din veacul de mijloc, fantazia bogată a poporului una după alta a adăugat pățaniile altora sau chiar și ultimele rămășițe ale unei vechi mitologii păgâne. Așa concentrându-se mai multe aventuri în jurul vieții lui Faust, s'a format încetul cu încetul legenda despre acest miraculos doctor, care a făcut legământ cu duhul cel rău, Mefistofeles, adecă celce se teme de lumină. Este o veche credință a multor popoare, că omul își poate vinde sufletul duhului rău, care în schimb îi împlinește aici pe pământ dorințele cele mai exagerate, așa l-a ajutat duhul cel rău pe Albertus Magnus, Raumund Lullus, Theophrastus Paracelsus, Agrippa de Nettesheim, Roger Baco. Asemenea eră foarte răspândită în vremurile vechi legenda

despre duhuri sau savanți, cari pot sburà cu ajutorul unei mantale în mari depãrtãri. Dacă mantaua miraculoasã transportã pe Mefisto și Faust din orașul universitații pãnã în orașul unde trãie Greta și pe Mefisto, Faust și Homunculus chiar pãnã la câmpiile Pharzalice, deja mãestrul cântãreț și vrãjitor Klinsor a sburat în veacul al XIII-lea cu mantaua din Buda pãnã la Thuringia și mult mai înainte sburã cu ea Abaris din Rãsãrit pãnã la Apus.

Adevãr și fantazie formeazã așadar materia legendelor despre doctorul Faust. Adevãr istoric este cã Faust a trãit. Aceasta nu ne-o dovedește numai faptul cã italianul George Sabellicus, folosindu-se de renumele mare al doctorului Faust, cutreierã la sfârșitul veacului al XVI-lea Europa sub numele de un al doilea Faust, ci avem și date mai pozitive despre Faust primul. Ioan Mennel, elevul marelui școlastic reformator Melanchton, ne spune cã învãțãtorul sãu a cunoscut pe renumitul doctor Faust; acelaș lucru îl susține și Johannes Wierus, autorul unei cãrți despre demonomanie și abbatele Tritheim. Tustrei spun cã Faust s'a nãscut la Kundlingen, un orașel din Suevia. Dupã o altã versiune a fragmentului din Frankfurt, Faust și-ar trage originea din Rod dela Weimar, iar Widmann care a prelucrat legenda, susține cã Faust s'a nãscut în opidul Soltwedel din Anhalt, unde pãrinții lui erau țãrani. Deși polonezii au vindicat pe Faust pentru poporul lor, susținând cã chiar și azi figura lui e cunoscutã sub numele Twardowski, totuș nu se poate contesta originea lui germanã, prea este Faust un tip caracteristic al profesorului german. Faust a studiat medicina în Krakau, a învãțat și instruat magia și a umblat și prin Wittenberga pe timpul reformației. În cãlãtoriile lui, spune Mennel, Faust a ajuns și la Veneția, unde a încercat sã se urce spre cer și s'a lãudat cã numai prin vrãjitoria lui a obținut împãratul învingerile din nordul Italiei. Ca scolasticus vagus a ajuns și prin Lipsca și Erfurt, în cari orașe pãnã azi i-se pãstreazã memoria. Aceste cãlãtorii și le-a fãcut între anii 1520—35, când i-se pierde urma. Pentruca sã-și poatã explica poporul multe aventuri neverosimile ale acestui savant cãlãtor și aventurier, și-a format legende cã trebuie sã fi fãcut un pact cu diavolul, în înțelesul cãruia diavolul îi împlinește toate dorințele

aici pe pământ, iar Faust se lapădă de Dumnezeu și recunoaște pe diavolul de Domn. Diavolul apoi l-ar fi petrecut pe Faust în tot locul, în forma unui câne negru, cum petreceau și petrec și azi în Germania câni mari pe studenți. Legendele acestea s'au putut formă numai după moartea doctorului Faust și deja la anul 1587 apărù în Frankfurt la Joh. Spiess prima carte populară care tratează viața și isprăvile lui. Fantazia poporului într'aceea a continuat firul legendelor așa încât cartea aceasta povestește că Faust a luat aripi de vultur și în sbor a voit să cunoască tainele lumii și ale cerului, dar prin grandomania sa perdù credința în Dumnezeu și făcù pact cu diavolul, cu care se întâlni «într'o pădure veche, în ce loc nu se știe». Diavolul îi dete lui Faust de conducător pe Mefostofeles, căruia îi porunci să răspundă doctorului la orice întrebare și să-i împlinească toate dorințele, iar Faust se legă că are să tăgăduiască credința în Dumnezeu și subscrise cu sângele propriu pactul în care după moarte promite sufletul său duhului necurat. De atuncia Faust cutrieră lumea întreagă instruind și disputând, precum făceau cărturarii din veacul de mijloc, se arată ca scamator și vrăjitor, se urcă în cer și străbate în iad. Dar însuș duhul cel rău, Mefostofeles, e nevoit să descrie spaimile iadului și să procească mărirea lui Dumnezeu. Pe Faust atunci îl apucă căința și plânge, dar Mefostofeles nu-i lasă timp să-și recunoască păcatul și să se întoarcă în calea cea dreaptă, ci îi vrăjește pe pământ pe frumoasa Helena. Prin Helena Faust iarăș uită pe Dumnezeu și trăește cu ea până ce se sfârșesc cei 24 de ani ai pactului. Helena dispere cu băiatul lor lustus, iar Faust merge la Wittenberga spre a-și aranjă afacerile. Numește de moștenitor al său pe fostul său famulus Wagner, se închide în odaia sa și în ziua următoare e aflat mort.

Această carte despre Faust eră foarte răspândită, nu numai în Germania, ci și în Englitera și în alte țări, dupăce fù tradusă în cele mai multe limbi europene. La anul 1599 George Rudolf Widmann prelucră cartea intercalând în povestire lungi discuțiuni savante despre teologie și magie, cum zice H. Heine: «O botează cu contemplațiuni omiletice și o împănează cu învățături pline de gravitate». Deja prin veacul al XVII-lea se reprezentă în Germania la teatru de marionete o piesă intitulată

Faust, care după părerea lui Heinrich Düntzer și Moritz Carrière e prelucrată după tragedia englezului Marlowe (mort la anul 1593), piesă des reprezentată în Germania de actori englezi. În piesa lui Marlowe se împreună vechea legendă germană despre vrăjitorul Faust cu misterul vechiu francez despre legământul cu duhul rău al lui Teofil, seneșalul episcopului din Adama în Sicilia. Atât tragedia lui Marlowe, cât și piesa de marionete se începe întocmai ca și Faust al lui Goethe cu monologul lui Faust, care nemulțămît cu știința se apucă de magie și chiamă duhul cel mai iute, pentrucă iuțea vântului și a săgeții nu-l îndestulesc, numai gândirea îi pare destul de repede. Apoi apar 2 îngeri, cel bun și cel rău, unul pentruca să aperse pe Faust de influința duhului celui rău, celalalt ca să-l ademenască să caute mulțămire în desfătarea senzurilor. Faust ascultă de îngerul cel rău, deși când își zgărie brațul pentru a subscrie pactul cu diavolul cu sângele său, sângele i-se adună pe braț de formează: *Homo fuge*. Urmează descrierea cu multe amănunte a aventurilor și scamatoriilor lui Faust în lumea mare. Piesa de marionete îl prezintă pe Faust la curtea din Parma unde face să apară înaintea publicului mirat Samson și Dalila, cum va apărea în tragedia lui Goethe la curtea împărătească Paris și Helena. Dar anii trec, se apropie timpul, când serviciile lui Mefistofeles s'au terminat și trebuie Faust să-l servească pe diavolul. Kasperle, figura tipică comică a pieselor de marionete, fostul servitor al doctorului, a ajuns păzitor de noapte al orașului natal și anunță ceasul când diavolul duce cu sine pe doctor. Faust în ora ultimă simte muștrări de conștiință și, ingenunchiat înaintea icoanei Preacuratei plin de căință, se roagă. Dar Mefistofeles îi vrăjește înainte pe preafrumoasa Helena, Faust o îmbrățișează și o sărută. N'a putut rezista ispitei nici în ceasul ultim, duhul cel rău a învins pornirea cea bună, căința lui Faust. Bate miezul nopții, diavoli îi sfășie corpul, care mâne zi va fi nmormântat cu mare pompă din partea studenților, pentrucă prin știința cea mare Faust și-a câștigat un renume neperitor.

Legende despre doctorul Faust s'au putut formă numai pe timpul reformațiunii, atunci, când s'a frânt ortodoxia cea îngustă și au început oamenii mai luminați să se gândească la marea deosebire între știință și credință, religiositate și desfă-

tări lumești, autoritate și individualitate, între renunțarea ascetică și senzualism neînfrânat și se frământau în ce chip ar putea împacă unele cu altele. Legenda lui Faust le-a servit de pildă, despre un om care se reîntoarce dela știința cea rece a cărților, dela pedanterie, la știința câștigată prin intuiția proprie, la natura văzută și înțeleasă prin individ. Faust, care în decursul unei lungi vieți n'a făcut altceva, decât a studiat toate științele, totuș nu poate să se mulțamească cu rezultatele ce i-au rămas. În amărăciunea sufletului său pierde credința în Dumnezeu, devine ateu chiar și se lasă condus de duhul cel rău, de trup, pentrucă acela îi promite desfătări lumești, sigure. Mulțămire însă nici în desfătări nu află. Căința l-ar putea mântui și întoarce în calea cea dreaptă a credinței. Dar timpul reformățiunii n'a înțeles sau n'a voit să înțeleagă această deslegare, împăcarea sufletului cu trupul. Faust nu-și recunoaște păcatul și moare.

Dar veni timpul, când scriitorii au înțeles simbolul ce-l conține legenda despre Faust și au aflat deslegarea problemei.

Înflorirea a doua a legendei cade pe timpul unei alte reformățiuni, pe timpul tinerilor artiști și poeți din epoca Zbuciumării și Frământării, cari asemenea protestanților au rupt cu regulele și ideile învechite, de astădată nu în religie, ci în artă; au frânt puterea clasicismului și au redat toate drepturile geniului. În lumina acestor idei dâșii altfel au înțeles pe Faust. Faust a fost pentru ei un savant, care a avut curajul să arunce talarul profesoral, să intre în viața practică, să-și desvolte toate puterile individuale, să lupte, să sufere, să se sbată, dar nicicând să nu piardă încrederea în valoarea omului, pentrucă acești tineri aveau încredere în sâmburele cel bun al fiecărui om și în viitorul omenimei. Faust prin negură trebuie să treacă la lumină și numai prin muncă cinstită și prin iubire desinteresată își poate mântui sufletul, pe care în desfătări deșarte eră aproape să-l piardă. Luptând cu greul vieții vede mizeria în care se sbat oamenii, dar învață a vedea și mântuirea lor în muncă și iubire. Numai atunci își va afla mulțămirea sufletească la care râvnește, când viziunea îi arată în viitor un popor liber muncind pe pământ liber. Așa a voit Lessing să prelucreze tema interesantă și bogată despre Faust, cu sfârșit îndestulitor, în in-

telesul acesta au tratat tema poeziei: Max Klinger, Christian Grabbe și Maler Müller și în modul acesta a deslegat simbolul adânc al legendei cel mai mare poet al vremurilor moderne, Goethe, după ce timp de 60 de ani a tot cugetat și scris despre Faust. Nu avea încă 20 de ani, când pentru prima oară i-a venit ideea să scrie o tragedie despre Faust și împlinise 80 de ani, când a sigilat partea a doua a tragediei, ca să nu se cetească decât după moartea sa. Gândirile lui cele mai adânci și simțemintele cele mai subtile, toată energia ușuratică a tinereții, judecata precisă a etății mature și filozofia reflexivă a bătrâneții, toate le aflăm în cea mai însemnată operă a marelui poet. Cele mai gingașe flori ale poeziei lirice și cele mai dureroase accente ale tragediei se întâlnesc aici cu adânci sentințe, cari s'au scurs din experiența unei vieți lungi și intensive. Nu înzadar a zis Goethe că la Faust a muncit viața lui întreagă și că privește zilele cari i-le mai dă Dumnezeu după terminarea tragediei ca un adevărat dar ceresc și nu înzadar a zis Carrière că întocmai ca Divina Commedia lui Dante, așa este și Faust o autobiografie poetică și o operă universală. Pentru că, deși fiecare persoană este reprezentantul întregii omenimi, totuși prin rostul diferitelor persoane, dar mai ales prin Faust și Mefistofeles Goethe ne vorbește, sufletul lui ni-se înfățișează cu patimile sale, iubirea și ura sa, cu experiențele și tendințele sale politice, religioase și literare.

O viață lungă și bogată, o cultură vastă și adâncă ca a lui Goethe au fost de lipsă pentru a putea înțelege și deslegă problemele legendei și a descrie cu note adevărate viața sufletească a unui om, care cu 30 de ani disgustat de știința seacă voește să cunoască viața cu patimile și suferințele ce le aduce și mereu luptând și muncind ajunge vârsta de 100 de ani. În decursul întregii sale vieți a strâns Goethe impresii și experiențe pentru a le folosi la tragedia Faust. După ce cunoscuse poveștile despre aventurile doctorului Faust, piesa pentru marionete și tragedia lui Marlowe, prin 1769 ca reconvalescent în Frankfurt făcù cu medicul său și cu o d-șoară Klettenberg studii alchimistice-cabbalistice pentru a scrie odată Cuhna vrăjitoarei; în Strassburg, asemenea lui Faust, nu se putù decide ce facultate să urmeze, pentru că nici una nu-i mulțămia sufletul; veni

timpul când perdû credința în Dumnezeu fără a putea în alt chip să-și explice tainele firii și ale omului; în Wetzlar ca funcționar și în Weimar ca bărbat de stat și de curte avu ocaziune a cunoaște viața politică și socială, pentru a putea cu timpul descrie atât de caracteristic viața de curte și politică. Și în călătoria lui la Italia luă Goethe cu sine manuscrisul tragediei și dupăcum aflăm dintr'o scrisoare din 8 Septemvrie 1787 aveă intenția să termine în Italia partea primă a tragediei Faust. Dar în loc de a conduce mai departe firul tragediei, Goethe, sub soarele cald al Italiei, se adânci mai cu dinadinsul în simbolismul vrăjitoriei și scamatoriei și termină în minunata grădină a Vilei Borgheze din Roma scena Cuhna vrăjitoarei. Dar călătoria la Italia cauzează o mare schimbare în părerile lui Goethe ca artist și poet. La studiarea monumentelor clasice se curăță de ultimele rămășițe ale epocii de năvală și frământare. Arta gotică pierde din vraje la vederea artei antice, care singură învață pe artist, că trebuie să fie cu privire la plasticitatea figurilor, fineța conturilor și măsura cuprinsului. Strofele lui Hans Sachs, în care scrisese monologurile lui Faust și alte scene ale tragediei, de-aici înainte se vor perondă cu versuri în măsură antică. Faust se va împreună cu Helena, forța gotică cu idealul antic și se va naște poezia romantică, Euphorion, care poartă trăsurile Lordului Byron.

Reîntors în patrie, Goethe va conduce afacerile micului principat Sachsen-Weimar; cunoaște viața practică, mulțămirea, care izvorește din munca cinstită și răsplata ce o ai, când vezi încolțind ce ai sădit cu greu. Faust va trece din viața ușoară a desfătărilor, care nu-l poate îndestuli, la viața practică, va lucra, lupta, suferi pentru omenime și-și va câștiga convingerea că farmecul vieții zace în muncă.

Goethe nu lucră sistematic la tragedia Faust, ci precum însuș mărturisî 5 zile înainte de moartea sa într'o scrisoare către Wilhelm v. Humboldt, se ocupă tot de scenele, care pentru moment îl interesau mai mult. Prin metoda acesta însă s'au iscat lacune în compoziția întregii opere, deoarece poetul numai cu greu a putut legă diferitele scene unele de altele. Mai ales partea a doua suferă în compoziție, având un caracter de mozaic pentru că unele dintre scene sunt așezate lângă olaltă și nu urmează

sistematic una din alta. Dar dela începutul părții prime până la sfârșitul părții a doua ca un fir roșu se poate urmări ideea lui Goethe, că omul acela, care mereu se năzuește a ajunge ce este adevărat, bun, nobil și frumos, învinge pornirile rele ale firii omenești și, dacă e ajutat și de iubirea de sus, sufletul lui cu bucurie e primit în ceruri.

Reîntors din călătoria din Italia, Goethe avu încă intenția de a sfârși și publică partea primă a tragediei, dar deja în Maiu 1789 se hotărî să scoată de sub tipar scenele terminate cu titlul: Faust, un fragment. Așa apărî la anul 1790 o parte a tragediei, din care afară de unele scene de mai mică însemnătate lipsește Închinarea, Prologul pe pământ, Prologul în cer și pactul între Faust și Mefistofeles, lipsește așadar tocmai cheia pentru a înțelege tragedia. Schiller, care nu se îndestulă cu părțile publicate și cunoșteă ideile lui Goethe, cum voește să toarcă mai departe firul acțiunii dramatice, mereu îl îndemnă pe Goethe să scoată cel puțin partea primă a tragediei. Goethe se pare că pierduse încrederea că va putea vre-odată legă destul de strâns diferitele scene, ca să aibă o compoziție concisă, cum pretinde tragedia, dar la îndemnul lui Schiller se hotărî a grupă în mod mai mult epic, decât dramatic, scenele în jurul firului tragediei. Așa apărî partea primă la anul 1808, așadar abia după moartea lui Schiller, ceace cu durere atinge Goethe în Închinarea minunată ce servește tragediei de prefață.

După Prologul pe Scenă, care nu se ține absolut de loc de acțiunea tragediei, urmează Prologul în Cer. Intr'o convorbire a Domnului cu Mefistofeles, duhul ce vecinic neagă și nu este cu nimic mulțămît, Domnul atrage atențiunea lui Mefisto asupra Doctorului Faust, un savant, care cu cea mai mare râvnă s'a dedicat cercetărilor științifice și este aproape de a ajunge cu gândirile sale la culmile gândirii omenești. Dar Mefisto se leagă, că-l ademenește și pe renumitul doctor să-i urmeze sfera sa josnică, numai să-i dea Domnul permisiunea. Domnul are convingerea că Faust ca «om bun, și orbecând, drumul cel drept tot știe a-l găsi» și nu crede că duhul cel rău poate să-i smulgă sufletul dela obârșie, pentruca să-l poarte pe calea josniciei. De aceea îi dă voe lui Mefisto să-și încerce norocul cu doctorul Faust, pentruca să stea rușinat când va

vedeă că omul mai bucuros află mulțămire în credință decât în desfătări. În scena primă a tragediei îl aflăm pe Faust în odaia sa de studiu, meditănd cu amărăciune ce sterpe sunt științele, al căror unic rezultat este a înțelege că nu putem nimica ști. De aceea se adresează magiei

Să vadă dacă cu a duhului putere
Cuvântul nu desvăluie mistere.

Dar duhul pământului, pe care îl chiamă și de care Faust se îngrozește, îl respinge, și Wagner — reprezentantul științelor istorico empirice pentru care pergamentul reprezintă toată fericirea — în pedanteria lui nu înțelege avântul idealistic-metafizic al lui Faust, ci crede că declamează dintr'o tragedie clasică. Văzând Faust că nici de duhuri, nici de oameni nu e înțeles, crede că unicul mijloc de a sfârși cu viața ce o duce și totodată de a înțelege tainele firii e un pământ de opiu; dar tocmai când buzele-i ating cristalul, dela catedrala apropiată răsună clopotele și vocile maicelor, care slăvesc învierea lui Christos. În Faust se trezesc amintirile copilăriei, ale timpului fericit, când știința încă nu-i răpise credința în Dumnezeu și se gândește la Mântuitorul, care încă prin moarte a trecut iarăș la viață. Aceste gândiri îi smulg cristalul dela gură și el voește să trăiască ca din rătăcire prin lupte și suferințe să ajungă la lumină.

La preumblarea pe care o face în ziua următoare, zi de Paști, cu Wagner, Faust simte toată vraja naturei tinere, trezită de vântul cald al primăverii din somnul de iarnă, simte cum «pornirile lui cele sălbatice adormiră și i-se potoli avântul de mai nainte», acum

Vorbește iarăș mintea clară
Și re'nfloresc speranță, dor
Dorește a vieții primăvară
Dorește al vieților izvor.

Și-ar dorî aripi, ca să sboare prin lumea toată și s'o cunoască, o dorință pe care Wagner n'o poate înțelege. Acum vede Faust că în pieptul său locuiesc două suflete, unul care mereu s'avântă «spre înalții lui strămoși» și altul care-l leagă de pământ, unul, care ar voi să-l ridice de-asupra patimilor și slăbiciunilor omenești, și altul, care cu instinctul animalic îl silește să-și caute

desfătare aici pe pământ. Un câne mare negru tot mai înguste cercuri trage în jurul lui Faust și Wagner și-i urmează până în odaia de studiu a lui Faust. În timpul ce Faust se apucă să traducă din «frumosul original» capitolul prim al Bibliei, cânele ascuns după cuptor începe a se umfla și se transformează într'un monstru «cu dinți grozavi, cu ochi de foc», dar după descântecelul lui Faust se resfiră 'n ceață și în loc apare un școlar călător. Școlarul se prezintă ca «spiritul acel ce vecinic neagă» și al cărui element «e toate ce numim păcat, distrugere sau răul cu un cuvânt», așadar natura senzuală a omului în față cu cea spirituală. Mefistofeles, căci acesta e numele școlarului, promite lui Faust toate plăcerile lumești, dacă se va învoi să l urmeze. În Faust din nou se naște nemulțămirea cu viața seacă ce o duce, îngropat în cărți și aparate chimice și, tentat de promisiunile lui Mefisto, într'un grozav blăstăm sfarmă întreaga lume care-l împrejură. La aluziunea lui Mefisto, că de ce nu și-a luat viața, în Faust erupse toată amărăciunea ce a păstrat-o închisă în piept, blăstămă viața lui de acum și oferă lui Mefistofeles prinsoarea să-i aparțină lui în ceealaltă lume, dacă îi poate îneca aici năzuința înaltă în senzualitate.

Cum vedem, pactul între Faust și Mefistofeles nu e decât urmarea prinsoarei între Domnul și Mefisto, ne expune sub ce condiție e aplicat Faust a recunoaște de domn al său pe Mefisto. Prologul în Cer și Pactul formează unghiul din care putem vedeă mai bine legătura între diferitele scene ale tragediei întregi. Faust până acuma a pus preț numai pe dezvoltarea intelectuală a duhului său. La toate cercetările științifice l-a condus râvna de a cunoaște adevărul, de a deslegă tainele ce împresoară pe om. A absolvat patru facultăți: filozofia, dreptul, medicina și teologia, mereu nădăjduind că știința îi va putea explică rostul vieții. Dar s'a înșelat:

Misterioasă-n plină zi
 Natura vâlul ei nu și-l desprinde
 Și dacă ea n'o va desvâlui
 Șuruburi, pârghii taina nu-i vor prinde.

Acum înțelege Faust că omul nu poate ajunge nici când la acea culme a cugetării de unde să cunoască adevărul.

Pesimismul tot mai adânci rădăcini a prins în sufletul lui Faust. Cu ce s'a ales el după atâta muncă și ce a avut din viață?! Moștenirea dela Tată-său, care eră medic și alchimist, s'a dus pe cărți și aparate, bani n'a câștigat, nici cinsturi, nici renume. Increderea în știința lui încă și-a pierdut-o, de când l-a respins duhul pământului, și acum Mefisto îi ia și ultimele iluzii de supraom. Pentrucă atunci când Faust cu întreaga vanitate a unui profesor universitar îl întreabă:

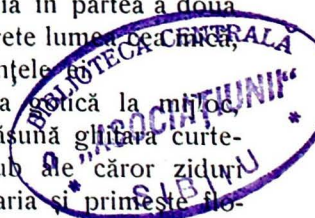
Dar ce sunt eu, pe culmile omenești
De nu pot să ajung acolo, unde
Mă îndeamnă intregu-mi suflet a pătrunde?

Mefisto cu cinismul lui îi răspunde:

Hei mai la urmă ești cecece ești.
Să-Ți pui perucă-orcât de naltă poți
La-ncălțăminte tocuri de trei coți,
Și tot vei rămâneă cecece ești.

Indignat ce răsplată mică a câștigat prin munca întregii tinereți, Faust se hotărăște să părăsească odaia de studiu și să intre în lume, să încerce dacă cu sufletul, care «în setea arzătoare de iubire se înțeleștează de pământ» nu poate câștiga îndestulirea pe care nu i-au dat-o studiile. Așa face legământul cu duhul cel rău și se lasă condus de el. Mai întâi Mefistofeles îl conduce în Pivnița Auerbach din Lipsca, pentruca să-și piarză domnul profesor și ultimele iluzii ce le va mai fi avut cu privire la petrecerile tinerilor săi ascultători, cari urmează mai bucurios cursurile unui Mefisto, decât ale renumitului doctor Faust. Apoi îl introduce Mefisto pe Faust în Cuhna vrăjitoarei, care îi prepară o beutură puternică, menită să-l facă pe Faust să-și uite de trecut și să trezească în pieptul lui patimile, care dorm încă. Dejà în oglinda vrăjitoarei îi apare lui Faust chipul minunat al idealului frumșeții, pe care însă abia în partea a doua îl va întâlni, deocamdată Mefisto vrea să-i arete lumea, cea mică, cu plăcerile, patimile, sbuciumările și suferințele ei.

Orașul cel vechiu german, cu catedrala gotică la mijloc, cu străzile înguste și strâmbe, unde seara răsună ghitara curtezanilor, cu grădinile din jurul orașului, sub ale căror ziduri groase stă icoana sau statueta Fecioarei Maria și primeste florile și rugăciunile trecătorilor, cu fântâna din mijlocul pieții,

locul de întâlnire și taifas al Gretelor, Lizelor și Babetelor, acest vechiu oraș e scena pe care va cunoaște Faust lumea cea mică, unde se va petrece dureroasa tragedie a tinerei Grete. Eșind din catedrală, absolvată de micile-i greșeli, se întâlnește această nevinovată și simpatică copilă cu Faust și trezește în sufletul lui patima dragostei, care o va pierde pe ea și pe toți ai ei. Cu ajutorul lui Mefisto și al vecinei Marta, Faust câștigă dragostea Gretei, dar zeflemelele cinice ale lui Mefisto înving influința bună ce o are blândeța și iubirea fără de interes a tinerei fete. Greta nu are puterea morală să reziste patimii înflăcărata a lui Faust, care o face să părăsească cărarea nevinovăției și a cinstei.

Mustările de conștiință, care încep a o neliniști, le respinge încă pentru dragoste:

Dar tot ce m'a 'ndemnat cu dulce rost
O Doamne, — așa de bun, ah! drag mi-a fost!

Șezând singură în odăița ei, la roata de tors, pe melodia roții își cântă sârmana Greta jalea și iubirea:

Gândul m'apasă,
Mi-e inima grea;
S'a dus de-acuma,
Liniștea mea.

Pentruca să-i facă pe plac lui Enric, Margareta primește dela dânsul picăturile, pe care să i-le dea mamei sale ca să doarmă adânc la noapte.

Dar una după alta cad loviturile sorții pe capul nenorocitei ființe. Somnul mamei sale a fost foarte adânc, nici nu s'a mai trezit din el. Fratele Margaretei, Valentin, moare în duel cu Faust, după ce a blăstămat și batjocorit pe soru-sa înaintea unei mulțimi de oameni. Lumea a aflat despre nenorocirea Gretei și dânsa știe cum o vor vorbi oamenii din oraș și prietenele ei de mai nainte cum o vor ponegri.

Cu flori în mâni și cu durere în suflet se duce într'o dimineață la icoana Maicii Domnului sub ziduri, să-i ceară milă și iertare:

O arată
Maică 'ndurerată,
In răstriștea mea mila-ți spre mine!

Dar liniște nu mai poate află Greta, nici în rugăciune. Cele mai grozave muștrări de conștiință o petrec chiar și în lăuntru catedralei, sunetele înălțătoare ale corului îi par fanfare ale îngerului de răzbunare, iar la cântecele bisericesti aude răspunzând glasul cinic al duhului celui rău. Lipsită de conștiință cade pe lespezile reci ale bisericii. Nu mai are biata Greta pe nimeni cine s'o poată ajutoră, iar acela, pentru care toate le-a jertfit, cinstea, liniștea sufletească, viața mamei sale și a fratelui său, în ciasurile cele mai grele a părăsit-o. Așa se vede, că Mefisto are să câștige prinsoarea, pentru că i-a succes să-l ademenască pe Faust să părăsească pe Greta, după ce i-a stricat viața și să caute desfătări josnice în orgiile nopții sfântului Andrei. Dar cea mai destrăbălată desfătare nu-l poate face să uite cu totul pe nenorocita Gretă, cel mai puternic sgomot nu întrece glasul amenințător al muștrării de conștiință. În mijlocul nebunei petreceri îi pare că vede pe Greta cu un fir roșu, de lățimea tăișului unui cuțit, la gât și atunci află dela Mefisto întreaga ei mizerie, află îngrozit că în desperarea ei și-a aruncat copilul nou născut în râu, au prins-o și au băgat-o în temniță și că e osândită la moarte. Groaza și ura lui Faust față de Mefisto nu mai cunoaște margini, voește să rupă orice legătură cu duhul cel rău, dar e nevoit a-i cere ajutorul ca să poată ajunge cât de repede în oraș, s'o scape pe Margareta. Sburând prin văzduh, ajung în oraș înaintea temniței. Faust cu cheia furată păzitorului adormit prin Mefisto și cu o luminare străbate întunerecul și găsește pe biata Greta zăcând pe paie și aiurând. Dar în momentele ei cele clare nefericita ființă cu îngrozitoare limpezime își descrie mizeria: ea căzută 'n rușine și părăsită, Valentin mort, mamă-sa moartă, copilul aruncat în vârtejul apei și mâne moartea ei de mâna calăului. Recunoaște pe Faust, încă odată îi arată toată dragostea ei, dar se întoarce îngrozită când îi par mâinile lui umede de sângele lui Valentin. Apoi îl roagă s'o îngroape în apropierea mamei sale și a fratelui său, iar lângă ea să fie înmormântat copilul ei. Faust o conjură să-i urmeze, să fugă împreună în alte țări, dar Margareta nu voește. Aici pe pământ va suferi moartea, dar mila cerească o va mântui, pentru că prin suferințele ei grozave și-a ispășit păcatul și căința îi promite iertarea cerească.

Când apare în cadrul uşei faţa hidoasă a lui Mefistofeles, Margareta îngrozită recunoaşte în el pe duhul cel rău şi cere ajutorul cetelor îngereşti în contra duhului celui rău. Mefisto o crede osândită şi în cer, dar atunci un glas de sus vesteşte mântuirea ei. Faust trebuie să-l urmeze pe Mefisto, pentrucă el nu s'a căit şi aşa nu s'a îndreptat.

Partea primă a tragediei lui Goethe a fost aşteptată cu mult interes şi primită cu mare entuziasm în cercurile literare. Unii o explicau, alţii se încercau să sfârşască tragedia.

Goethe însuşi mult timp după apariţia părţii prime nu se mai ocupă sistematic de această operă, deşi avea întotdeauna intenţia să sfârşască tragedia. Abia la anul 1824 începù să lucreze mai cu dinadinsul la mijlocul părţii a doua, la actul al III-lea al tragediei, care tratează căsătoria lui Faust cu Helena şi sfârşi actul la anul 1827. De actul acesta Goethe se ocupase deja pe la începutul veacului al XIX-lea, dar i-a cauzat mari greutăţi intercalarea lui în acţiunea dramei.

Ştim că deja cartea populară despre Faust şi piesa de marionete încă s'a folosit de frumoasa Helena pentruca să reţină pe Faust în calea pocăinţei, dar Goethe a folosit această legendă pentru o alegorie simbolică a poeziei sale. De aceea acest act este un însemnat monument al evoluţiei ce se petrecù în sufletul de artist al lui Goethe cu ocaziunea călătoriei sale la Italia. În cununia lui Faust cu Helena, Goethe a văzut simbolul împreunării idealului romantic cu cel antic, şi această împreunare a săvârşit-o Goethe în poezia sa propagând în Germania renaşterea clasicismului elin.

După terminarea actului al treilea Goethe înaintă mai repede cu celelalte acte aşa încât în 22 Iulie eră terminată întreaga parte a doua, şi Goethe putù pune sigilul, pentrucă după dorinţa lui nimenea să nu cetească această operă decât după moartea sa.

Dupăce în partea primă Faust a cunoscut toate terenele ştiinţei şi a gustat toate desfătările pe care i-le-a putut oferi lumea cea mică, acuma în partea a doua, având de scenă universul întreg şi de timp al acţiunii trecutul, prezentul şi viitorul, Faust va cunoaşte idealul frumseţii şi al binelui, îşi va aplică cunoştinţele şi experienţele sale binelui public şi astfel urmând

evangeliul muncii și al iubirii se va deslegă de sub influența duhului celui rău.

În partea a doua Mefistofeles conduce pe Faust în «lumea cea mare», la curtea împărătească, unde domnește mare mizerie. Mefisto se prezintă ca nebun de curte și se leagă că pune capăt mizeriei prin ridicarea multelor tezaure, care sunt îngropate în pământ. La balul mascat al curții Faust și Mefisto fac pe împărat să le subscrie o bucată de hârtie; încă în noaptea aceea hârtia se copiază în mii de exemplare și în dimineața următoare mizeria a încetat, toate datoriile s'au plătit cu bancnotele nou inventate.

Dar curtea abia are bani și nu vrea altceva decât petreceri. Împăratul dorește să vadă duhul lui Paris și al Helenei, și Faust, contând la sprijinul lui Mefistofeles, promite să i-le vrăjască pe scena curții. Dar Mefisto mărturisește că nu are putere asupra duhurilor păgâne, în schimb însă îl învață pe Faust cum poate însuș să aducă duhurile. Cu cheia luminoasă a înțelepciunii și a credinței Faust trebuie să pătrundă în lăcașul mut al Mamelor, unde n'a călcat încă picior de om, nu s'aude nimic, nu se vede nimic, e hotarul fără de sfârșit. Acolo șed Mamele în jurul unui scaun cu trei picioare, ale cărui flăcări luminează ceața și urzesc viața și creșterea. Atingând cu cheia scaunul cu trei picioare al cunoașterii adevărului, acesta îl va urmări în lume ducând cu sine umbrele pe care Faust le voește, iar pânăce Mamele ar observa lipsa scaunului, Faust îl și poate conduce înapoi. Nici Mefisto nu e convins că Faust oare mai apare din locașul Mamelor, dar deodată publicul uimit vede cum se ridică Faust cu un scaun arzător cu 3 picioare și cum din ceața ce impresoară scaunul la porunca lui Faust se desvăluie figura încântătoare a lui Paris, pe care-l urmează Helena. În timp ce curtea își face observațiile sale, Paris cuprinde pe Helena și vrea s'o ducă, dar Faust în exaltația în care se află văzând idealul frumseții, voește să rețină pe Helena. Când Faust o atinge, o grozavă explozie îl trânteste fără conștiință la pământ și scaunul cu umbrele dispare. S'a convins Faust că nici un muritor nu poate nepregătit să cunoască idealul, cum n'a putut tinărul din Saïs să cunoască adevărul fără să-și piardă voia vieții.

Din somnul adânc ce-l împresoară numai dorința de a revedea idealul frumuseții îl trezește pe Faust. Mica creatură a lui Wagner și Mefisto, Homunculus știe unde se pot întâlni cu duhurile păgâne și luminează lui Faust și lui Mefisto calea pe care trebuie să sboare, ca să ajungă la câmpiile Pharsalice. Aici se adună în fiecare an în ziua luptei oștirile lui Pompei și Cezar ca să se bată din nou și vin toate duhurile păgâne. Ajunși acolo, Faust în neliniștea lui întreabă pe toți, pe cari îi întâlnește unde ar putea da de frumoasa Helena. Dar nici Sphinxul nu-i știe răspunde, numai Chiron îl duce la Manto, zeița medicinei, fata lui Aesculap, și dânsa îi arată calea spre infern de unde să ceară Faust Proserpinei duhul Helenei. Scena aceasta, durere, Goethe nu a lucrat-o, deși avea intenția.

Așa în actul al III-lea deodată ne aflăm la curtea lui Menelau în Sparta, unde Phorkias-Mefistofeles ca păzitoare a castelului primește pe Helena și fetele din Troia reîntoarse după lupta lui Menelau cu Paris, răpitorul Helenei. Dar Phorkias a primit groaznică poruncă dela Menelau: să spânzure pe toate prizonierele din Troia, iar Helenei să-i taie capul. Când vede desoperarea femeilor, Phorkias le spune că știe o scăpare. Un principe străin și-a ridicat în stânci un castel mare și bucuosă dă femeilor azil și le apără de oastea lui Menelau. Helena primește și Mefisto ca Phorkias le conduce pe toate prin ceața timpurilor în cetatea gotică a principelui Faust. Acesta se căsătorește cu Helena — arta romantică se împreună cu arta elină — și se va naște Euphorion, care, cercând a sbură, se urcă prea sus pe stânci și cade lipsit de viață. Geniul urmând idealul poeziei, nu e ertat să piardă din vedere măsura, sau cade jertfă năzuințelor exagerate, ca Lordul Byron. Helena urmează pe fiul ei în infern, lăsându-i lui Faust numai vestmântul ei ușor, care se schimbă în nouri și-l duce pe Faust în patria sa nordică. Din clasicismul elin așadar poezia germană poate reține numai forma, vestmântul.

Cum vedem în lumea mare Faust până acuma a luptat după renume și artă, dar nici aceste n'au putut să-i îndestulească sufletul. Acum înțelege, că nu renumele și arta hotărăsc, ci faptele cele bune și nobile.

Mefisto trebuie să-i ajute lui Faust să scape pe împărat de rivalul său, care voește să-i ia tronul. Ca răsplată Faust

cere dela împărat țărml mării și se apucă să zidească ziduri înalte pentru a pune stavilă mării.

Apoi taie canaluri ca să se scurgă apa și colonizează pământul cel nou și roditor pe care l-a răpit mării. Dar puterea și pe Faust îl conduce la egoism. Il supără bătrânii cari locuiesc sus în deal lângă bisericuța lor și nu voesc să se mute pe pământul nou în care n'au încredere. Un mic cuvânt rostit cătră Mefistofeles și coliba cu bisericuța e prada flacărilor, care omoară și pe bătrâni și pe călătorul nevinovat, care poposiă la dânșii. Pe Mefisto de mult îl năcăjiă glasul clopotului din bisericuță, dar Faust se îngrozește de faptul lui, n'ar fi voit moartea bătrânilor. Grija il orbește pe Faust, dar cu ochii sufletului vede un popor liber muncind pe pământ liber și știe că nici munca lui n'a fost zadarnică, ci va prinde bine acelora, cari vor veni. Acum se împacă și el cu orânduelile lumii, înțelege că omul trebuie să ajute din toate puterile sale firea și că viață și libertate merită numai acela, care nu cunoaște odihnă, ci își câștigă în fiecare zi din nou libertatea și viața. Văzând în viziune un așa popor, Faust simte mulțămire adâncă în sufletul său și ar vrea să oprească clipa acestei mulțămiri.

Atunci moare. I-s'a împlinit dorința ce a avut-o la începutul părții prime, a simțit mulțămire, dar nu în desfătările josnice ale sferei lui Mefisto. De aceea îngerași frumoși împrăștie cu trandafiri ceata diavolilor, cari ar voi să răpească duhul lui Faust și-i duc duhul în înălțimea cerurilor, de unde glasul Gretei îl chiamă tot mai sus.

Prin muncă cinstită a ajutat Faust omenimea, a netezit cărarea celorce vor veni. Prin muncă a ajuns iarăș pe «drumul cel drept» dupăce duhul cel rău n'a putut să-l țină în sfera josniciei. Cum zice Domnul în Prologul în Cer: Faust prin întunerec a ajuns la lumină, și l-a ajutat să ajungă la lumină iubirea Gretei. In Faust putem vedea Evangeliul muncii și al iubirii.

Literatură: *Goethes Werke*. Mit Einleitungen von K. Goedecke. Stuttgart. Cotta. 10 Bd. — *Faust*. Eine Tragoedie von I. W. v. Goethe. Mit Einleitung u. Erläuterungen von Moritz Carrière. Leipzig 1869. — *Faust* de Goethe. Tradus de I. Gorun.

Știri școlare.

1. Personalul școlii și al internatului.

A. Personalul școlii.

1. Directorul:

Dr. Vasile Bologa, profesor ord. și director definitiv, a propus limba română în clasa III—IV, limba maghiară în clasa IV și pedagogia de casă în cursul compl., (11 ore pe săpt.). Ani de funcțiune 21.

2. Profesorii:

Eugenia Tordășianu n. Iovescu, prof. ord. definitivă, a propus aritmetica și geometria în clasa II—III, chimia în clasa III, istoria naturală în clasa I—II, desenul în clasa III și gimnastica în clasa I—IV, (21 ore pe săpt.). Ani de funcțiune 14.

Victor Păcală, prof. ord. definitiv, a propus geografia în clasa I—IV, istoria universală în clasa III, istoria Ungariei în clasa IV, aritmetica în clasa I, caligrafia în clasa I și III și istoria cu geografia în cursul compl., (22 ore pe săpt.). Ani de funcțiune: 8.

Dr. Ion Borcia, prof. ord. definitiv, a propus limba română în clasa I—II, limba germană în clasa I—III, caligrafia în cl. II, limba română și germană în cursul compl., (21 ore pe săpt.). Ani de funcțiune: 7.

Elisaveta Butean, prof. suplentă definitivă, a propus lucru de mână în cl. I—IV, economia de casă în clasa III, desenul în clasa IV, lucru de mână în cursul compl., (19 ore pe săpt.). Ani de funcțiune: 6.

Ana Ferențiu, prof. suplentă, a fost în concediu anul acesta. Ani de funcțiune: 3.

Dr. Eleonora Lemény, prof. suplentă, a propus limba maghiară în clasa I—III, limba germană și igiena în

clasa IV, desemn în clasa I, limba maghiară în cursul compl., (19 ore pe săpt.). Ani de funcțiune: 1.

3. Cateheții:

Mateiu Voileanu, asesor consistorial, a propus religiunea elevelor gr.-or. din toate clasele.

Nicolau Togan, protopop gr.-cat., a propus religiunea elevelor gr.-cat. din toate clasele.

4. Instructorii:

Aurel Bratu, profesor gimnazial, a propus fizica și aritmetica în clasa IV (5 ore pe săpt.).

Augustin Bena, absolvent al academiei de muzică din Berlin, a propus muzica vocală în clasa I—IV (5 ore pe săpt.). În forte-piano a instruat 19 eleve.

Sabina Brote, a instruat în forte-piano 8 eleve.

Selma Mökesch, absolventă a institutului «Musik-schulen-Kaiser» din Viena, a instruat în forte-piano 9 eleve.

Olivia Bardosy, absolventă a școalei superioare pentru profesoare de muzică din Augsburg, a instruat în forte-piano 17 eleve.

Elsa de Heldenberg, absolventă a conservatorului de muzică din Viena, a instruat în violină 9 eleve.

Delia Olariu, absolventă a conservatorului de muzică din Viena, a instruat în forte-piano 23 eleve. (O elevă gratuit).

Elena Petrașcu, directoara internatului, a propus limba franceză ca studiu facultativ, elevelor din toate clasele.

B. Personalul internatului.

- a) Directorul școalei este totodată și al internatului.
 - b) Directoara internatului: *Elena Petrașcu*.
 - c) Medic de casă: *Dr. I. Beu*.
 - d) Ajutoare: două guvernante și două bone.
-

2. Materialul de învățământ propus în anul școlar 1908/1909.

a) In cursurile ordinare.

Clasa I.

1. Religiunea și morala, 2 ore pe săptămână, conform dispozițiunii autorităților noastre confesionale.

2. Limba română, 4 ore. Lectură: a) *Proză*: 1. Ariciul și vulpea. 2. Capra cu trei iezi. 3. Cenușotcă. 4. Prâslea cel voinic și merele de aur. 5. Ionea mamei. 6. Povestea lui Harap Alb. 7. Legenda ciocârliei. 8. Legenda privighetoarei. 9. Rândunica și Legendele ei. 10. Domnișorul și legenda lui. 11. Grierul. 12. Hercule și cele 12 isprăvi ale lui. 13. Alexandru cel mare. b) *Poezii*: 1. Racul, broasca și știuca. 2. Stiglețul și ciocârlanul. 3. Înșiră-te Mărgărite. 4. Zmeoaica. 5. Movila lui Burcel. 6. Iarna. 7. Lupul și cucul. 8. Frământări deșarte. 9. Vestitorii primăverii. 10. Somnoroase păsărele. 11. Armingenii. 12. A doua înviere.

Gramatică: Pe baza lecturii, propoziția simplă, părțile ei principale și secundare; părțile vorbirii, cu deosebire substantivul, adjectivul și verbul; declinarea și conjugarea în formele lor principale. Teme în clasă la două săptămâni odată. — Manual: Carte de cetire, de V. Onițiu.

3. Limba Maghiară, 4 ore. Deprindere în cetirea logică cu pronunție și intonare corectă. Învățarea pe înțeles a cuvintelor din piesele cetite. Traducere, reproducere și conversație. Lectură: a) *Proză*: 1. A ház. 2. A tücsök és a hangya. 3. Az iskolában. 4. A templom. 5. A fiatal darú. 6. Az elégedetlen fenyőfácska. 7. A légy és a kis fiú. 8. A család. 9. Egy apa és három fia. 10. A község. 11. Az ember. 12. Az oroslán és az egér. 13. A mértékek. 14. Az állatok. 15. A cigány. 16. Tréfás mese. 17. A szánta kutya. 18. A farkas, a medve és az ember. 19. A szamár. 20. A hún és magyar nép eredete. 21. A fehér ló mondája. 22. A magyarok ősvallása. 23. Szent István. 24. Szent László. 25. Az állatok életéből (I, II și III.). b) *Poezii*: 1. Búcsú a vakációtól. 2. A rab madár (Pósa L.). 3. Mi kék az ég (Petőfi Sándor). 4. Az

árva (Arany — Gyulai: Népköltési gyűjtemény). 5. Ősz elején (Petőfi). 6. Szülőföldem szép határa (Kisfaludy K.). 7. A szél és a nap (Gyulai P.). 8. Egri leány ablakára (Arany János). 9. Temetésre szól az ének (Petőfi Sándor). 10. Hadnagy uram... (Gyulai Pál). 11. Anyám tyúkja (Petőfi Sándor). 12. Mátjás anyja (Arany János).

Pe baza lecturii, analiză gramaticală și sintactică între mar. ginile propoziției simple. Elemente de ortografie. Teme corăspunzătoare în clasă. — Manual de limba maghiară, de Nicolae Bogdan. Partea I.

4. Limba germană, 2 ore. Numirile nemțești ale obiectelor din școală. Scrierea lor pe tablă și în caiete. Deprinderea lor. Elementele scrierii corecte. Citirea, traducerea și reproducerea cuprinsului pieselor: a) *Proză*: 1. Der Fuchs und die Trauben. 2. Der Jahrmarkt. 3. Das Haus. 4. Der Löwe und der Hase. 5. Der Garten. 6. Die Grille und der Schmetterling. 7. Seltsamer Spazierritt. 8. Die zwei Pflugschare. 9. Die Wohltätigkeit. 10. Das seltsame Rezept. 11. Handwerke, Gewerbe. 12. Teure Eier. 13. Die junge Schwalbe. 14. Im Hohlwege. 15. Heracles tötet die Schlangen. b) *Poezii*: 1. Wind und Sonne. 2. Das Korn. 3. Einkehr. 4. Liebe zu den Eltern. 5. Der Faule. 6. Die traurige Geschichte vom dummen Hänschen. — Deprinderi gramaticale. Părțile vorbirii, cu deosebire substantivul și verbul. Exerciții de conversație. Teme corăspunzătoare. — Cu elevele începătoare s'au luat deprinderi mai ușoare după metoda directă, mai târziu din carte, apoi unele piese mai simple. — Manual de limba germană, de Dr. Constantin Lacea. P. I—II.

5. a) Aritmetica, 4 ore. Cele 4 operațiuni fundamentale cu numeri întregi, de o numire și de mai multe numiri. Diferite măsuri. Sistemul de bani din patrie. Probleme de rezolvat mental la tablă și în caete.

b) Geometrie și desemn geometric. Intuirea și descrierea celor mai simple figuri plane (triunghi, patruunghi, poligon, cerc, elipsă). Unghiurile și măsurarea lor. Congruența, asemănarea și simetria figurilor. — Manual: Aritmetica pentru școlarele medii, de Dr. Beke M. prelucrată în românește de A. Ciortea.

6. Istoria Naturală, 2 ore. Zoologia: vertebratele care reprezintă singuratec clase. Botanica: intuirea și descrierea unor plante vii pentru cunoașterea formei și organelor plantelor. — Manual: Curs elementar de botanică și zoologie etc. de G. Chelariu.

7. Geografia, 2 ore. Noțiunile geografice fundamentale. Geografia Ungariei. — Manual: Geografie pentru școale civile etc. de A. Márki, trad. de I. Popovici.

8. Lucru de mână, 2 ore. O păreche de ciorapi pentru copii. Dantele împletite și croșetate. Chindisiri, cu puișori în cruci pe ambe părțile egal. (Holbein).

9. Desemn, 2 ore. Desemn cu mâna liberă: figuri diferite, umbrite, colorate cu creioane și culori de apă. Desemn după natură.

10. Caligrafia, 2 ore. Scriere cu litere latine și gotice.

11. Muzica vocală, 2 ore. Notele din cheia violinei, pauzele, exerciții unisono. Cântece.

12. Gimnastica, 2 ore. Exerciții libere și la aparate. Jocuri gimnastice.

Clasa II.

1. Religiuinea și morala 2 ore, conform dispozițiunii autorităților noastre confesionale.

2. Limba română, 4 ore. Lectură: a) *Proză*: 1. Fata babei și fata moșneagului. 2. Deucalion. 3. Patimile Demetrei. 4. Apolon în Delos. 5. Niobe și Latona. 6. Două Căințe. 7. Plaiul Tătarilor. 8. Ștefan Vodă și Turcii. 9. Romulus și Remus. 10. Domnia și moartea lui Romulus. 11. Urmașii lui Romulus. 12. Horații și Curiații. 13. Alungarea regilor. 14. Horațius Cocles. 15. Mucius Scaevola. 16. Menenius Agrippa. 17. Marcius Coriolanus. 18. Pirrus și Fabricius. 19. Fabius. 20. Iuliu Caesar. 21. Miturile despre Troia. b) *Poezii*: 1. Gruia. 2. Lupul și motanul. 3. Soarele și Luna. 4. Condamnarea strugurului. 5. El Zorab. 6. Nunta în codru. 7. Mugur, mugur, mugurel. 8. Mănăstirea Argeșului. — Manual: Carte de cetire de V. Onișiu.

Gramatică: Pe baza lecturii, părțile propoziției și ale vorbirii, formele de declinare și conjugare mai amănunțit; fraza,

propoziții principale și secundare. — Teme în clasă la două săptămâni odată.

3. Limba maghiară, 4 ore. Lectură: *a) Proză*: 1. A hólyag, szalmaszál és a tüzes üszök. 2. A hálás fiú. 3. A gólya. 4. A szarka és a gerlice. 5. A ludak. 6. A három testvér. 7. A róka és a holló. 8. Magyarország. 9. Az istenfélő atya. 10. Krisztus, a ló és a szamár. 11. A nemeslelkű ellenfél. 12. Az együgyű kocsis. 13. A Balaton eredete. 14. A nyulak és a békák. 15. Farkas-barkas. 16. A kis malac és a farkasok. 17. A medve és a farkas. 18. Farkas-tanya. 19. Görög regék. 20. Nagy Lajos. 21. Hunyadi János. 22. Mátyás királlyá választása. 23. Mátyás intézkedései. 24. Mátyás király szótartása. 25. Mátyás király párviadala a híres Holubárral. 26. Csak egyszer volt Budán kutyavásár. *b) Poezii*: Őszi lombok (Szász K.). 2. Arva fiú dala (Pósa Lajos). 3. A patak és a nefelejts (Gyulai Pál). 4. Füstbe ment terv (Petőfi Sándor). 5. Falu végén kurta korcsma (Petőfi S.). 6. Mi fehérlik... 7. Az árva (Népdalok). 8. A tintás üveg (Petőfi S.). 9. Bujdosó dala (Tompai M.). 10. Honfidal (Petőfi S.). 11. Népdal (Tompai M.). 12. Régi dal (Jókai Mór).

Din gramatică: propozițiile simple, amplificate și compuse. Conjugarea verbelor regulate, ambele forme în timpurile principale, modul indicativ, declinațiunea substantivelor și comparațiunea adjectivelor. Părțile principale ale propoziției. Exerciții de conversație. Teme scripturistice corăspunzătoare în clasă. — Manual de limba maghiară, de Nicolae Bogdan, P. II.

4. Limba germană, 2 ore. Lectură: *a) Proză*: 1. Der Rabe und der Fuchs. 2. Das Riesenspielzeug. 3. Das zerbrochene Hufeisen. 4. Die Bienen. 5. Eile mit Weile. 6. Das Pferd. 7. Die Vögel. 8. Der gestorbene Kanarienvogel. 9. Die Sperlinge unter dem Hute. 10. Die Fliegen und die Spinnen. 11. Eine Erzählung. 12. Das gestohlene Pferd. 13. Sprichwörter und Sprüche. 14. Die Familie. 15. Aus der Geographie. 16. Wie die Schildebürger die Glocke versenkten. 17. Denkwürdigkeit aus dem Morgenlande. *b) Poezii*: 1. Heidenröslein. 2. Der weisse Hirsch. 3. Der Blinde und der Lahme. 4. Der Vater und die drei Söhne. 5. Der betrogene Teufel. — Traducere și reproducerea cuprinsului în limba germană; exerciții de

conversație și deprinderi gramaticale. — Manual de limba germană, de C. Lacea, Partea I—II.

5. Aritmetica, 3 ore. Cele patru operațiuni cu fracțiuni decimale. Divizibilitatea numerilor. Cea mai mare măsură comună, cel mai mic multiplu comun. Frațiuni vulgare. Aplicarea fracțiunilor la regula de trei simplă.

Geometria: Figurile plane: triunghiul, patruunghiul, poligonul. Unghiurile și măsurarea lor, drepte, perpendiculare și paralele. Congruența, asemănarea și simetria figurilor. Suprafața triunghiului și patruunghiurilor. Cubul, prisma. Suprafața și volumul acestora. — Manual: Aritmetica pentru școale medii de Beke Manó, în românește de A. Ciortea.

6. Istoria naturală, 2 ore. a) *Zoologie*: Împărțirea sistematică a animalelor vertebrate. Descrierea reprezentanților principali ai animalelor nevertebrate. b) *Botanică*: Împărțirea sistematică a plantelor monocotiledone și dicotiledone. — Manual: Curs elementar de botanică și zoologie etc. de G. Chelariu.

7. Geografia, 2 ore. Geografia fizică și politică a Europei. Geografia Aziei în general, cu relevarea țărilor și coloniilor mai însemnate. — Manual de A. Márki, trad. de I. Popovici.

8. Lucru de mână, 3 ore. Practicarea elementelor cusutului pe obiecte mai mici trebuincioase. Brodatul literelor; diferite puncte de broderie aplicate la obiecte trebuincioase. Cârpiul, țesutul ciorapilor și al pânzei.

9. Desemn. 2 ore. Geometria descriptivă. Desemnare și colorare de figuri plane mai complicate. Compunere și colorare de motive de ornamente plane, de bordure și rozete.

10. Caligrafia, 1 oră. Scriere cu litere latine și gotice.

11. Muzica vocală, 1 oră. Scale majore (dure), exerciții mai complicate unisono și în două voci. Cântece.

12. Gimnastica, 2 ore. Exerciții libere și la aparate. Jocuri gimnastice.

Clasă III.

1. Religiunea și morala, 2 ore, conform dispozițiunii autorităților noastre confesionale.

2. Limba română, 3 ore. Lectură cu analiză corăspunzătoare: a) *Proză*: 1. Piramidele. 2. Babilonul și Niniva. 3. Troia. 4. Dacii și Romanii. 5. Amintiri din copilărie, de I. Creangă. b) *Poezii*: 1. Muma lui Ștefan cel mare, de D. Bolintinean. 2. Peneș Curcanul. 3. Frații Jderi. 4. Iarna vine, de V. Alexandri. 5. Crăciunul în tabără, de Gh. Coșbuc. c) *Stilistică*: Stilul. Podoabele stilului. Tropii. Defectele stilului. Compoziția stilară cu genurile deosebite: Descrierea, Narațiunea cu felurile sale. Epistole. Documente din viața practică: chitanța, obligația, etc. d) *Versificațiune*: Proza și Versul. Versificațiunea ritmică și metrică. Strofa. Rima.

În legătură cu materialul parcurs: teme scripturistice, la două săptămâni odată. Lectură privată. — Manual: Carte de cetire, pentru cl. III. gimn. și școale super. de fete, de V. Onițiu și Manual de stilistică pentru cl. IV. gimnaz. și a., de I. F. Negruțiu.

3. Limba maghiară, 3 ore. Traducere, analiză și reproducerea cuprinsului pieselor cetite cu graiul și în scris. Conversație. a) *Proză*: 1. Közmondások. 2. A ló és a szamár (Czuczor Gergely). 3. Nem úgy verik a cigányt. 4. A biró (Seulescu G.). 5. Az oroslán és az ember (Cichindeal Demeter). 6. Krisztus, a ló és a szamár (Arany-Gyulai: Népkölt. Gyűjt.). 7. A kis malac és a farkasok (Arany-Gyulai: Népkölt. Gyűjt.). 8. A nyomor erdeje (Román népmese). 9. Ki csinálta a hegedűt (Cigány népmese). 10. Csak egyszer volt Budán kutyavásár. 11. Mátyás király lustái. 12. Torockó. 13. Brădățel. 14. A Balaton eredete (Népmese). 15. A Raräu hegy. 16. A fehér ló mondája. 17. Szent István. 18. Szent István halála. 19. Korona és kard. 20. Hunyadi János. 21. Hunyadi János halála. 22. Mikes Kelemen: Törökországi levelek. 23. Deák Ferenc beszéde a lengyelek ügyében. b) *Poezii*: 1. Mi kék az ég. 2. Est. 3. István öcsémhez (Petőfi Sándor). 4. A megfagyott gyermek (b. Eötvös J.) 5. Hazámhoz (Szász Károly). 6. Az Igazság és a Hamisság (Gyulai Pál). 7. A lengyel anya (Tóth Kálmán). 8. Pató Pál úr (Petőfi Sándor). 9. Szülőföldem szép határa (Kisfaludy Károly).

Pe baza pieselor tractate: exerciții sintactice, etimologice și de conversație. Conjugarea verbelor, modul optativ și im-

perativ. Propozițiile principale și secundare. Teme scripturistice în clasă. — Manual: Carte de cetire magh. pentru școale secundare, de Dr. I. Crișan și N. Putnoky.

4. Limba germană, 3 ore. Lectură: a) *Proză*: 1. Alexander der Grosse als Knabe. 2. Bunicul și nepotul. 3. Die Tiere und der Mensch. 4. Hercule la răspântie. 5. Krösus und Solon. 6. Sălbaticul recunoscător. 7. Sprichwörter und Sprüche. 8. Krösus und Cyrus. 9. Ce costă mărul. 10. Der einfältige Junge. 11. Romulus un Remus. 12. Spartanische Erziehung. 13. St. Peter mit der Geige. 14. Die gute Mutter. 15. Die Posaune des Gerichts. b) *Poezii*: 1. Siegfrieds Schwert (Uhland). 2. Die Grenadiere (Heine). 3. Des Knaben Berglied. 4. Erlkönig (Goethe). 5. Lorelei (Heine). 6. Die Weiber von Weinsberg (Chamisso). 7. Der Sänger (Goethe). 8. Der Postillon (Lenau). 9. Das Grab im Busento (Platen). — Lectură din «Märchen» de Hauff.

Pe baza lecturii: exerciții gramaticale și de conversație. — Manual de limba germană, de C. Lacea, Partea III și IV.

5. Aritmetica, 2 ore. Repetiția fracțiilor zecimale. Frațiunile vulgare. Aplicarea fracțiilor la regula de trei simplă și compusă. — Manual: Aritmetica pentru școlile medii, de Beke Manó, în românește de A. Ciortea.

6. Geografia, 1 oră. Completarea cunoștințelor din Geografia politică. Geografia Americii și Australiei în special. — Manual de A. Márki, trad. de I. Popovici.

7. Istoria universală, 2 ore. Migrațiunea popoarelor și formarea statelor nouă. Arabii. Imperiul Germanilor. Luptele dintre papi și împărați. Expedițiile cruciate. Anglia și Francia. Habsburgii. Caracterizarea instituțiilor medievale. Renașterea, invențiunile, descoperirile. Reformațiunea. Războaiele religioase. Epoca lui Ludovic XIV și absolutismul. Revoluțiunea engleză. Revoluțiuni mai nouă. Cultura evului nou. — Manual de A. Márki, trad. de I. Popovici.

8. Chemia, 2 ore. Noțiunile fundamentale din chimia anorganică și organică. Din chimia anorganică: aerul, apa, elementele și compozițiunile chimice, cristalizarea metaloidelor, clorul, bromul, iodul, fluorul, sulfurul, fosforul, cuarțul, acidul carbonic și oxidul de carbon. Sărurile. Acidele. Metalele. Din

chemia organică: hidratele de carbon, zaharul, fermentațiunea și beuturile spirituoase, acidele organice, grăsimile, oleiurile volatile și rășinile, bazele organice, materiile colorante și materiile de proteină. Mineralele mai însemnate. — Manual: Chemia elementară etc. pentru gimnazii, școale civile, prelucrată după Dr. V. Hanko și Dr. H. Szerényi, de A. Vlaicu.

9. Economia de casă, 2 ore. Rolul și chemarea femeii în conducerea economiei de casă. Valoarea bunurilor. Venitul. Cheltueli de lipsă și de prisos. Economizare, urmările luxului. Budgetul. Purtarea jurnalului de casă. Aranjarea, ținerea în ordine și curățenia locuinței. Îngrijirea, repararea mobilelor și a articolelor de îmbrăcăminte, gustul și moda. Timpul și modul de procurare a obiectelor economice și a alimentelor; materii stricate și falsificate. Piața.

Cunoștințe fundamentale pentru pregătirea bucatelor. Conservarea alimentelor. Bucătăria, cămara, pivnița și podul.

Impărțirea lucrului în economia de casă. Despre prăsirea și ținerea animalelor de casă folositoare; despre legumărit și despre valoarea produselor economice.

Influența conducerii economiei de casă asupra vieții morale și a stării sociale a familiei. Despre servitorime. Îngrijirea bolnavilor.

10. Lucru de mână, 3 ore. Cârpițul, țesutul și diferite puncte pe pânză de in. O cămașă femeiască cu broderie albă. Un camizon cu broderie, ambele cusute cu mâna. O batistă brodată. Modele înnodate.

11. Desemn, 2 ore. Geometria descriptivă. Planul. Poziția liniilor drepte și a planului. Cele mai simple corpuri, precum: prisma, piramida, cilindrul, conul, sfera. Desemnul liber.

12. Caligrafia, 1 oră. Exerciții caligrafice cu litere latine și gotice.

13. Muzica vocală, 2 ore. Exerciții și cântece în 2 și 3 voci.

14. Gimnastica, 1 oră. Exerciții libere și la aparate. Jocuri gimnastice.

Clasa IV.

1. Religiunea și morala, 2 ore, conform dispozițiunii autorităților noastre confesionale.

2. Limba română, 3 ore. Arta poeziei; Versificațiunea; Poezia populară și artistică; Genurile poetice (în poezia populară și artistică) pe baza analizei pieselor alese din autori români. Viața și activitatea poeților și scriitorilor mai însemnați din literatura română (secl. 19). Literatura scriitorilor bisericesti, a cronicarilor și a istoricilor. În legătură cu materialul parcurs: teme scripturistice corăspunzătoare și lectură privată. — Manual ajutător: Carte de cetire, pentru clasa IV. gimn. și școale superioare de fete, de V. Onițiu.

3. Limba maghiară, 3 ore. Lectură, traducere și analiză corăspunzătoare: *a) Proză*: 1. A két ajándék. 2. Mátyás Király Gömörben. 3. A halál és a vén asszony. 4. Az okos leány. 5. A haza. 6. Levél (I—II) Petőfitől. *b) Poezii*: 1. Munka (Dezseri S.). 2. Magyarország cimere (Vörösmarty M.). 3. Szülőföldem szép határa (Kisfaludy K.). 4. Füstbe ment terv (Petőfi S.). 5. A lengyel anya (Tóth K.).

Scurtă apreciere și caracterizare a celor mai însemnați scriitori maghiari din timpul mai nou, cu lectură corăspunzătoare din operele lor. Teme scripturistice corăspunzătoare. — Manual: Carte de cetire magh. pentru școale secundare etc. de Dr. Crișan și Putnoky. Istoria literaturii maghiare, de Dr. V. Bologa.

4. Limba germană, 3 ore. Lectură: *a) Proză*: 1. Karl der Grosse auf der Jagd. 2. Sănătatea este o comoară mare. 3. Die Völkerwanderung. 4. Cocorii lui Ibycus. 5. Das Rittertum im Mittelalter. 6. Gesundheit ist ein grosser Schatz. 7. Sanct Peter mit der Geige. 8. Sprichwörter und Sprüche. 9. Goethes Leben und Werke. 10. Schillers Leben und Werke. 11. Uhlands Leben. 12. Heines Leben. *b) Poezii*: 1. Die Rache (Uhland). 2. Der Pilgrim vor St. Just (Platen). 3. Der Zauberlehrling (Goethe). 4. Die Bürgschaft (Schiller). 5. Die drei Zigeuner. 6. Der Postillon. 7. Die Heideschenke (Lenau). 8. Bertran de Born. 9. Der blinde König. 10. Die Kapelle (Uhland). 11. Wanderers

Nachtlied (Goethe). 12. Die Lorelei. 13. Du bist wie eine Blume (Heine).

— Manual de limba germană de C. Lacea, Partea III și IV.

5. Aritmetica, 2 ore. Repețirea calculării cu fracțiuni. Procentele, interesele, rabatul, calcularea câștigului și a pierderii în procente. Raportul și proporțiunea. Impărțirea proporțională. Valoarea medie. Calculul alegațiunei. Măsurii și monete mai însemnate din străinătate și raportul dintre acelea și monetele și măsurile noastre. -- Manual: Aritmetica pentru școlile medii de Beke Manó, în românește de A. Ciortea.

6. Geometria, 1 oră. Elementele geometriei. Suprafața triunghiului și a poligoanelor. Suprafața și volumul corpurilor geometrice mai simple. — Manual: Planimetria constructivă pentru școlile medii, de L. Fodor și Dr. A. Wagner. P. I. pentru cl. III. gimn., în rom. de Iosif Hossu.

7. Fizica, 2 ore. Proprietățile generale ale corpurilor și stările lor de agregatiune. Elemente din mehanica corpurilor solide, lichide și gazoase. Efectele căldurii asupra corpurilor. Noțiuni elementare de acustică. Fenomenele fundamentale de lumină. Fenomene fundamentale magnetice și electrice. Aparatele mai simple și mai de însemnătate pentru înțelegerea diferitelor fenomene fizice. — Manual: Fizică pentru școlile secundare inferioare, de Tit L. Blaga.

8. Igiena, 2 ore. Noțiuni anatomice și fiziologice, cu observări privitoare la îngrijirea ce este a se da fiecărui organ în special. Alimente. Îngrijirea bolnavilor. Primul ajutor în caz de accidente. — Manual: Higiena poporală, de Dr. G. Vuia.

9. Istoria patriei, 3 ore. Istoria pragmatică a Ungariei. În liniamente generale și pe baza dezvoltării istorice cunoștințe din constituția patriei. — Manual: Istoria Ungariei de L. Mangold, trad. de V. Goldiș.

10. Geografia matematică, 1 oră. Universul. Forma pământului și dovezile privitoare la aceasta. Mișcarea aparentă zilnică a bolții cerești. Sferile. Coordinatele. Rotațiunea pământului și urmările ei. Despre lungime și lățime geografică. Mișcarea aparentă anuală a soarelui. Rotațiunea și revoluțiunea pământului. Ecliptică. Anotimpuri și zone. Luna și mișcările ei.

Mărimea, suprafața și constituția fizică a lunii. Intunecimi de soare și de lună. Despre timp și măsura lui. Soarele, planetele și sateliții lor. Evoluția astronomiei planetare.

11. Lucru de mână, 3 ore. Ștergar sau alt obiect cu broderie artistică à-jour cu ciucuri înnodeați. Croirea albiturilor și a hainelor. Broderii artistice.

12. Desemn, 2 ore. Peisage, figuri deosebite de ființe, de obiecte și ornamente umbrite și colorate.

13. Muzica vocală, 2 ore. Exerciții în 2 și 3 voci. Cântece.

14. Gimnastica, 1 oră. Exerciții libere și la aparate. Jocuri gimnastice.

La instrucția din limba franceză ca obiect facultativ, au participat 86 eleve, fiecare clasă câte 2 ore pe săptămână.

La instrucția în piano-forte și violină au participat 85 eleve.

Din limba maghiară, germană și franceză s'au ținut neîntrerupt conversații cu elevele interne, sub conducerea directoarei, profesoarelor și guvernantelor.

Superiorul clasei I a fost Dr. Ion Borcia.

” ” II ” ” Victor Păcală.

” ” III ” ” Eugenia Tordășianu.

” ” IV ” ” Elisaveta Butean.

b) Cursul complementar.

În cursul complementar s'a predat:

1. *Limba și literatura română* (3 ore), prin *Dr. I. Borcia*.

2. *Istoria și Geografia* (3 ore), prin *Victor Păcală*.

3. *Pedagogia de casă* (2 ore), prin *Dr. V. Bologa*.

4. *Limba maghiară* (2 ore), prin *Dr. Eleonora Lemény*.

5. *Limba germană* (2 ore), prin *Dr. I. Borcia*.

6. *Limba franceză* (3 ore), prin *Elena Petrașcu*.

7. *Lucru de mână* (4 ore), prin *Elisaveta Butean*.

8. *Pictură* (2 ore), prin *Alexandrina Moga*.

9. *Muzica instrumentală* (fortepiano sau violină) prin *Augustin Bena, Sabina Brote, Selma Mokesch, Olivia Bardosy, Delia Olariu și Elza de Heldenberg*.

Cursul complementar se susține și pentru viitor în sensul statutului de organizare al școlii. (Vezi: Înștiințare pentru anul viitor, pag. 51).

3. Conspectul elevelor inmatriculate în anul școlar 1908/1909.

Nr. c.	Numele elevei	Locul nașterii	Comitatul
<i>Clasa I.</i>			
1	Valeria Balya	Săpânța	Máramaros Maramurăș
2	Ana Crețu	Rășinari	Szeben—Sibiiu
3	Lucreția M. Dobrotă	Poiana	" "
4	Maria Dragoman	Cichindeal	" "
5	Aurora Flitter	Porumbacul-infer.	Fogaras—Făgăraș
6	Elena Henteș	Szászsebes Sebeșul-săsesc	Szeben—Sibiiu
7	Septimia Holerga	Frăua	Nagy-Küküllő Târnava-mare
8	Veturia Juga	Rod	Szeben—Sibiiu
9	Parasch. Mălăncrăvean	Bărghiș	Nagy-Küküllő Târnava-mare
10	Viorica Pop	Nagy-Várad Oradea-mare	Bihar—Bihor
11	Aurelia Salca	Reșinari	Szeben—Sibiiu
12	Emilia Sămărghitan	Cucerdea-română	Kis-Küküllő Târnava-mică
13	Lucia Stroia	Nagyszeben—Sibiiu	Szeben—Sibiiu
<i>Clasa II.</i>			
1	Maria Banciu	Marpod	Szeben—Sibiiu
2	Ana Balya	Săpânța	Máramaros Maramurăș
3	Aurora Băițan	Liteni (Suceava)	Bucovina
4	Zoe Bianu	Făget	Kis-Küküllő Târnava-mică
5	Maria Bologna	Nagyszeben—Sibiiu	Szeben—Sibiiu
6	Eugenia Bratu	Mihalț	Alsó-Fehér Aba-inferior
7	Cornelia Brediceanu	Lugos—Lugoș	Krassó-Szolnok Caras-Severin
8	Eugenia Ciocan	Săcădate	Szeben—Sibiiu
9	Maria Ciuceanu	București	România

N. C. Z. C.	Numele elevului	Locul nașterii	Comitatul
10	Constanța Cothișel	Certege	Torda-Aranyos Turda-Arieș
11	Maria Filip	Săcădate	Szeben—Sibiiu
12	Margareta Gheorghiu	Robești (Vâlcea)	România
13	Sabina Hădan	Rădulești	Hunyad Hunedoara
14	Maria Hoportean	Vajdaszeg	Torda-Aranyos Turda-Arieș
15	Lucia Hosszu	Déva—Deva	Hunyad Hunedoara
16	Maria Iosif	Aciliu	Szeben—Sibiiu
17	Maria Isdrailă	Rășinari	„ „
18	Victoria Jourca	„	„ „
19	Eleonora Lobonțiu	Hăpria română	Alsó-Fehér Alba-inferioară
20	Dorița Maier	Toplița	Maros-Torda Murăș-Turda
21	Alexandrina Moldovan	Déva—Deva	Hunyad Hunedoara
22	Minerva Opriș	Șura-mare	Szeben—Sibiiu
23	Florica Pamfilie	Câmpulung	România
24	Eleonora Panga	Colun	Fogaras—Făgăraș
25	Lucia Păltineanu	Râmnic—Vâlcea	România
26	Eugenia Petric	Nagyszeben—Sibiiu	Szeben—Sibiiu
27	Augusta Popescu	„ „	„ „
28	Paraschiva I. Popovici	Ruși	„ „
29	Eugenia Poruțiu	Cianul deșert	Torda-Aranyos Turda-Arieș
30	Constanța Roman	Luncoiul de sus	Hunyad Hunedoara
31	Constanța Stoia	Surdulești (Teleorman)	România
32	Albertina Schwarz	Tâlmaciul mare	Szeben—Sibiiu
33	Elena Tâmpănar	Galeș	„ „
34	Alexandrina Tripon	Beszterce—Bistrița	Beszterce-Naszód Bistrița-Năsăud
35	Eleonora Văleanu	Medgedia (Constanța)	România

Nr. c.	Numele elevului	Locul nașterii	Comitatul
36	Silvia Veliciu	Chișineu	Arad
37	Felicia Vulcu	Săliște	Szeben—Sibiiu
38	Letiția Vulcu	Pogăceaua	Maros-Torda Murăș-Turda
<i>Clasa III.</i>			
1	Eugenia Alexandru	Ilimbav	Szeben — Sibiiu
2	Florica Bodea	Buteni	Arad
3	Constanța Bohățiel	Supurul-de-sus	Szilágy—Selagiu
4	Maria Boroianu	București	România
5	Elena Boșca	Horez (Vâlcea)	„
6	Amalia Bran	Teaca	Kolozs — Cluj
7	Paraschiva Ciocănel	Glâmboaca	Szeben — Sibiiu
8	Aurelia Cioran	Nagyszeben — Sibiiu	„ „
9	Elena Coca	Iam	Krassó-Szörény Caraș-Severin
10	Septimia Dămian	Zlatna	Alsófehér Alba-inferioară
11	Maria Draia	Tomnatec	Hunyad Hunedoara
12	Maria Duma	Jabeșița	Maros-Torda Murăș-Turda
13	Silvia Frâncu	Cetea	Alsófehér Alba-inferioară
14	Elisaveta Henteș	Ocna-Sibiului	„ „
15	Cornelia Hodosiu	Blaj	„ „
16	Aglaia Isopescul	Vicovul-de-jos	Bucovina
17	Lucreția Iosif	Aciliu	Szeben — Sibiiu
18	Lucia F. Lucuța	Arad	Arad
19	Lucreția Marinescu	Porumbacul-inferior	Făgăraș — Făgăraș
20	Livia Marcu	Șomcuta-mare	Szátmár — Sátmar
21	Elisaveta Mezin	Nereu	Torontál Torontal
22	Lucreția Moga	Nagyszeben — Sibiiu	Szeben — Sibiiu

Nr. c.	Numele elevi	Locul nașterii	Comitatul
23	Iuliana Moldovan	Nagy-Várad Oradea-mare	Bihar — Bihor
24	Ana Pandrea	Ghijasa-de-jos	Nagyküllő Tárnava-mare
25	Elena Pap	Szélszeg	Szilágy—Selagiu
26	Cornelia I. Papp	Criștior	Hunyad Hunedoara
27	Elena Pinciu	Nagyszeben — Sibiu	Szeben — Sibiu
28	Stana Piso	Mohu	„ „
29	Maria D. Popp	Bereck	Háromszék Treiscaune
30	Cornelia E. Popp	Șinca-veche	Fogaraș — Făgăraș
31	Lucia Popescu	Arad	Arad
32	Eugenia G. Popovici	Lugos — Lugos	Krassó-Szörény Caraș-Severin
33	Maria Popovici	Ruși	Szeben — Sibiu
34	Paraschiva S. Popovici	Cichindeal	„ „
35	Lucreția Predovici	Amnaș	„ „
36	Pompilia Predovici	Vingard	Alsófehér Alba-inferioară
37	Maria Salcă	Rășinari	Szeben — Sibiu
38	Antoneta Săbău	Bogșa-montană	Krassó-Szörény Caraș-Severin
39	Victoria Silvian	Drăgășani	România
40	Silvia Spornic	Veștem	Szeben — Sibiu
41	Virginia Stănilă	Vale	„ „
42	Zoe Stroia	Nagyszeben — Sibiu	„ „
43	Eva Șerban	Șiclău	Arad
44	Hortensia Șinca	Biscarea	Hunyad Hunedoara
45	Florica Teodosiu	Hátszeg — Hațeg	„
46	Maria Trăilă	Oravița	Krassó-Szörény Caraș-Severin
47	Maria Vițian	Slatina	„ „

N.º	Numele elevi	Locul naşterii	Comitatul
	<i>Clasa IV.</i>		
1	Maria Antal	Topliţa	Maros-Torda Murăş-Turda
2	Eugenia Barbu	Szászrégen Reghinul-săsesc	”
3	Aurelia Bârsan	Brassó — Braşov	Brassó — Braşov
4	Vilhelmina Borda	Beszterce — Bistriţa	Beszterce-Naszód Bistriţa-Násáud
5	Aurelia Cărpinişan	Ráhau	Szeben — Sibiiu
6	Eliza Comşa	Zerneşti	Fogaraş — Făgăraş
7	Matilda Corcea	Varadia	Temes — Timiş
8	Roma Ciuciu	Körösbánya Baja-de-Criş	Hunyad Hunedoara
9	Livia David	Bucium — Şasa	Alsó fehé Alba-inferioară
10	Irina M. Fauru	Abrudbánya — Abrud	” ”
11	Elena Gabor	Tiuş	” ”
12	Maria Halalai	Săsciori	Szeben — Sibiiu
13	Beatrice Ilea	Kolozsvár — Cluj	Kolozs — Cluj
14	Felicia Lobonţiu	Hăpria-română	Alsó fehé Alba-inferioară
15	Elvira Moţiu	Miskolc	Borsod
16	Florica Moşoiu	Drăgăşani	România
17	Rufina O. Nartea	Vale	Szeben — Sibiiu
18	Delia Olariu	Cujir	Hunyad Hunedoara
19	Maria Olariu	Nagyszeben — Sibiiu	Szeben — Sibiiu
20	Eugenia Oprişa	Brád -- Brad	Hunyad Hunedoara
21	Valeria D. Popescu	Ofcea	Torontál Torontal
22	Cornelia D. Popescu	”	”
23	Cornelia A. Popescu	Nagyszeben — Sibiiu	Szeben — Sibiiu
24	Emilia Popovici	Seleuş-Cighirel	Arad
25	Gabriela Popovici	Szeged — Seghedin	Csongrád

N. c.	Numele elevi	Locul nașterii	Comitatul
26	Maria I. Popp	Tiuș	Alsófehér Alba-inferioară
27	Eleonora Spornic	Veștem	Szeben — Sibiu
28	Victoria Tintorescu	Horez (Vâlcea)	România
	<i>Cursul complementar.</i>		
1	Artemiza Antonescu	Craiova	România
2	Adalgiza Antonescu	„	„
3	Maria Bulza	Brád — Brad	Hunyad Hunedoara
4	Olivia Florea	Ghelar	„
5	Alma Hodosiu	Blaj	Alsófehér Alba-inferioară
6	Maria Maximilian	Ghimnav	Brassó — Brașov
7	Alexandrina Nistor	Timișul-de-sus	„
8	Paraschiva Oancea	Brezoi	România
9	Veturia Petran	Arad	Arad
10	Camila Pop	Blaj	Alsó fehé Alba-inferioară
11	Melania Pop	Veneția-inferioară	Fogaras — Făgăraș
12	Florica Popovici	Tânțari	„ „
13	Elena G. Popovici	Lugos — Lugoj	Krassó-Szörény Caraș-Severin
14	Eugenia D. Popovci	Voivodeni	Arad
15	Elvira Răuț	Râmnicu — Vâlcea	România
16	Silvia Selăgianu *	Becicherecul-mare	Torontál Torontal
	<i>Conspectul elevilor din internat.</i>		
1	Maria Antal	Toplița	Maros-Torda Murăș-Turda
2	Artemiza Antonescu	Craiova	România
3	Adalgiza Antonescu	„	„

*) A frecventat preparandia rom. cath. de fete din loc, an. IV.

Nr. c.	Numele elevi	Locul nașterii	Comitatul
4	Ana Balya	Săpânța	Máramaros Maramurăș
5	Valeria Balya	”	”
6	Eugenia Barbu	Szászrégen Reghinul-săsesc	Maroš-Torda Murăș-Turda
7	Aurora Băițan	Liteni (Suceava)	Bucovina
8	Aurelia Bârsan	Brassó — Brașov	Brassó — Brașov
9	Zoe Bianu	Făget	Kiskükülő Tárnava-mică
10	Florica Bodea	Buteni	Arad
11	Constanța Bohățiel	Supurul-de-sus	Szilágy — Selagiu
12	Vilhelmina Borda	Beszterce — Bistrița	Beszterce-Naszód Bistrița-Násáud
13	Maria Boroianu	București	România
14	Elena Boșca	Horez (Vâlcea)	”
15	Amalia Bran	Teaca	Kolozs — Cluj
16	Cornelia Brediceanu	Lugos — Lugos	Krassó-Szörény Caraș-Severin
17	Maria Bulza	Brád — Brad	Hunyad Hunedoara
18	Aurelia Cărpinișan	Răhău	Szeben — Sibiiu
19	Maria Ciucean	București	România
20	Roma Ciuciu	Baia-de-Criș	Hunyad Hunedoara
21	Elena Coca	Iam	Krassó-Szörény Caraș-Severin
22	Eliza Comșa	Zernești	Fogaraș — Făgăraș
23	Matilda Corcea	Varadia	Temeș — Timiș
24	Constanța Cothișel	Certege	Torda-Aranyoš Turda-Arieș
25	Ana Crețu	Rășinari	Szeben — Sibiiu
26	Livia David	Bucium-Șasa	Alsó-Fehér Alba-inferioară
27	Septimia Dămian	Zlatna	”
28	Lucreția M. Dobrotă	Poiana	Szeben — Sibiiu
29	Maria Draia	Tomnatec	Hunyad Hunedoara

N.º	Numele elevi	Locul naşterii	Comitatul
30	<i>Olga Draia</i>	Abrudbánya — Abrud	Alsófehér Alba-infer.
31	Maria Duma	Jabenița	Maros-Torda Murăș-Turda
32	Irina M. Fauru	Abrudbánya — Abrud	Alsófehér Alba-infer.
33	Olivia Florea	Ghelar	Hunyad Hunedoara
34	Silvia Frâncu	Cetea	Alsófehér Alba-infer.
35	Elena Gabor	Tiuș	„
36	Margareta Gheorghiu	Robești (Vâlcea)	România
37	Maria Halalai	Săsciori	Szeben -- Sibiiu
38	Cornelia Hodosiu	Blaj	Alsófehér Alba-infer.
39	Alma Hodosiu	„	„
40	Maria Hoportean	Vajdaszeg	Torda-Aranyos Turda-Arieș
41	Lucia Hosszu	Déva — Deva	Hunyad Hunedoara
42	Beatrice Ilea	Kolozsvár — Cluj	Kolozs — Cluj
43	Maria Isdrailă	Rășinari	Szeben — Sibiiu
44	Aglaiia Isopescul	Vicovul-de-jos	Bucovina
45	Veturia Iuga	Rod	Szeben — Sibiiu
46	Victoria Jourca	Rășinari	„ „
47	Eleonora Lobonțiu	Hâpria-română	Alsófehér Alba-infer.
48	Felicia Lobonțiu	„	„
49	Lucia F. Lucuța	Șiria	Arad
50	Dorina Maier	Toplița	Maros-Torda Murăș-Turda
51	Livia Marcu	Șomcuta-mare	Szatmár — Sătmar
52	Lucreția Marinescu	Porumbacul-inferior	Fogaras—Făgăraș
53	Maria Maximilian	Ghimbav	Brassó — Brașov
54	Parasch. Mălăncrăvean	Bârghiș	Nagy-Kükülő Târnava-mare
55	Elisaveta Mezin	Nereu	Torontál Torontal

Nr. c.	Numele elevi	Locul nașterii	Comitatul
56	Alexandrina Moldovan	Déva — Deva	Hunyad Hunedoara
57	Iuliana Moldovan	Nagy-Várad Oradea-mare	Bihar — Bihor
58	Florica Moșoiu	Drăgășani	România
59	Elvira Moțiu	Mișkolc	Borsod
60	Alexandrina Nistor	Timișul-de-sus	Brassó — Brașov
61	<i>Maria Oancea</i>	Brezoi (Vâlcea)	România
62	Paraschiva Oancea	” ”	”
63	Delia Olariu	Cujir	Hunyad Hunedoara
64	Eugenia Oprișa	Brád — Brad	”
65	Elena Pap	Szélszeg	Szilágy — Selagiu
66	Cornelia I. Papp	Criștior	Hunyad Hunedoara
67	<i>Maria Păltineanu</i>	Râmnic-Vâlcea	România
68	Lucia Păltineanu	”	”
69	Veturia Petran	Arad	Arad
70	Eugenia Petric	Nagyszeben — Sibiu	Szeben — Sibiu
71	Viorica Pop	Nagy-Várad Oradea-mare	Bihar — Bihor
72	Camila Pop	Blaj	Alsófehér Alba-infer.
73	Melania Pop	Veneția-de-jos	Fogaras — Făgăraș
74	Cornelia E. Popp	Șinca-veche	” ”
75	Maria D. Popp	Bereck	Háromszék Treiscaune
76	Maria I. Popp	Tiuș	Alsófehér Alba-infer.
77	Lucia Popescu	Arad	Arad
78	Valeria D. Popescu	Ofcea	Torontál Torontal
79	Cornelia D. Popescu	”	”
80	Emilia Popovici	Seleuș-Cighirel	Arad
81	Florica Popovici	Țânțari	Fogaras — Făgăraș

Nr. c.	Numele elevii	Locul nașterii	Comitatul
82	Eugenia G. Popovici	Lugos — Lugos	Krassó-Szörény Caraș-Severin
83	Elena G. Popovici	” ”	”
84	Eugenia D. Popovici	Voivodeni	Arad
85	Eugenia Poruțiu	Cianul-deșert	Torda-Aranyos Turda-Arieș
86	Elvira Răuț	Râmnic-Vâlcea	România
87	Constanța Roman	Luncoiul-de-sus	Hunyad Hunedoara
88	Antoneta Săbău	Bogșa-montană	Krassó-Szörény Caraș-Severin
89	Silvia Selăgianu	Becicherecul-mare	Torontál Torontal
90	Victoria Silvian	Drăgășani	România
91	Virginia Stănilă	Vale	Szeben — Sibiiu
92	Constanța Stoia	Surdulești (Teleorman)	România
93	Eva Șerban	Șiclău	Arad
94	Hortensia Șinca	Biscarea	Hunyad Hunedoara
95	<i>Ana Șogan</i>	Rășinari	Szeben — Sibiiu
96	<i>Iuliana Șogan</i>	”	” ”
97	Albertina Schwarz	Tâlmaciul-mare	” ”
98	Elena Tâmpănar	Galeș	” ”
99	Florica Teodosiu	Hátszeg — Hațeg	Hunyad Hunedoara
100	Victoria Tintorescu	Horez (Vâlcea)	România
101	Maria Trăilă	Oravița	Krassó-Szörény Caraș-Severin
102	Alexandrina Tripon	Beszterce — Bistrița	Beszterce-Naszód Bistrița-Năsăud
103	Eleonora Văleanu	Medgedia (Constanța)	România
104	Silvia Veliciu	Chișineu	Arad
105	Maria Vițian	Slatina	Krassó-Szörény Caraș-Severin
106	Felicia Vulcu	Săliște	Szeben — Sibiiu
107	Letiția Vulcu	Pogăceaua	Maros-Torda Murăș-Turda

NOTA. Elevele al căror nume s'a tipărit cu litero cursivo, au frecventat școala elementară a „Reuniunii femeilor române“ din Sibiiu. — Pentru elevole din România nu sunt indicate județele (comitatele).

II. Date statistice

despre elevele adăpostite în internatul școlii civile de fete a Asociațiunii în an. școl. 1908/1909.

C l a s a	Elevele adăpostite în internat		Elevele interne după confesiune						Elevele interne după naționa- litate			Ocupațiunea părinților													
	din școala civilă a Asociațiunii	din școala elementară a Reuniunii femeilor române	în școala civilă			în școala elemen- tară			în școala civilă		în școala elemen- tară	propriet. și arendași	industriași de sine stătători	comercianți de sine stătători	funcționari publici de stat	funcționari privați	preoți	profesori, învățători	medici, avocați, ingineri	soldați	privatieri (penzionari), capitaliști	Suma			
I.	6	—	4	2	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	6		
II.	26	—	20	5	—	1	—	—	—	—	25	—	1	—	8	—	1	—	—	—	—	—	26		
III.	31	1	22	9	—	—	—	—	—	—	31	—	—	1	7	1	2	4	2	7	4	5	32		
IV.	23	4	17	6	—	—	—	—	—	—	23	—	—	4	8	—	3	3	2	5	2	3	27		
Cursul compl.	16	—	12	4	—	—	—	—	—	—	16	—	—	—	2	—	—	3	2	6	1	—	16		
Suma	102	5	75	26	—	1	—	—	—	—	101	—	1	5	26	2	6	13	9	25	7	16	2	1	107
	107		107			107					107				107				107					107	

5. Mijloacele de învățământ.

A. Biblioteca corpului profesoral.

I. Cărți.

a) Dăruite:

1. Analele Academiei române, seria II., tom. XXX., secția literară. București 1908.
2. Analele Academiei române, seria II., tom. XXX., secția istorică. București 1908.
3. Analele Academiei române, seria II., tom. XXX., secția științifică. București 1908.
4. Analele Academiei române, seria II., tom. XXX., partea administrativă. București 1908.
5. I. Bianu și R. Caracaș, Catalogul manuscriselor românești, tom. II., fasc. I. București 1906.
6. L. Mrazec, Despre formarea zăcămintelor de petrol în România, București 1907.
7. Dr. Dim. Grecescu, O schițare din istoria botanice. București 1908.
8. P. Pârvescu, Hora din Cartal. București 1908.
9. T. Pamfile, Cimilituri românești. București 1908.
10. T. Bud, Poezii populare din Maramurăș. București 1908.
11. I. Bianu și R. Caracaș, Catalogul manuscriselor românești, tom. II., fasc. 2. București 1909.
12. A. Russo, Scrieri. Publicate de P. V. Haneș. București 1908.
13. Dr. Gh. Crăinicianu, Literatura medicală românească. București 1907.
14. I. Bianu și N. Hodoș, Bibliografia românească veche, tom. II., fasc. 4. București 1909.
15. Gr. G. Tocilescu, Monumentele epigrafice și sculpturale, partea II. București 1908.
16. Chr. Ufer, Introducere în pedagogia lui Herbart (Traducere). București 1908.
17. John Locke, Câteva idei asupra educațiunii, partea I. Traducere de G. Coșbuc. București 1908.
18. C. G. Ionescu, Organizarea liceului în Germania și la noi. București 1906.
19. Mémoire sur l'organisation de notre enseignement actuel dans les lycées. Bucarest 1907.
20. Colecțiune de legi etc. privitoare la învățământul primar. București 1908.
21. Colecțiunea legilor privitoare la învățământ. București 1906.

Dăruite de Academia Română.

Dăruite de dl. C. G. Ionescu, insp. gen. al învăț. secundar.

22. P. V. Haneș, Alexandru Russo. O pagină ignorată din literatura română. București 1901.
23. Al. Gh. Dimitrescu și P. V. Haneș, Carte completă pentru clasa I-a a școalelor profesionale. București 1908.
24. P. V. Haneș, Carte completă pentru clasa I-a. București 1907.
25. P. V. Haneș, Istoria limbii române și literatura românească veche. București 1906.
26. P. V. Haneș, Carte completă pentru clasa III-a. București 1907.
27. Dr. P. Șpan, Lecții de pedagogie. Sibiu 1908. Dăruită de autor.
28. Nestor-Popescu, Manual de gramatică germană, prelucrat de Dr. O. Prie. Blaj 1908. Dăruită de Dr. O. Prie.

Dăruite de dl P. V. Haneș, profesor secundar.

β) Cumpărate:

29. M. Eminescu, Proză. București 1908.
30. C. Hodoș, Martirii. București 1908.
31. Cs. Papp I. Dr., Dante: A purgatorium. Kolozsvár 1907.
32. Delavrancea, Apus de soare. București 1909.
33. M. Eminescu, Poezii. Ediție îngrijită de I. Scurtu. București 1908.
34. T. Robeanu (Dr. G. Popovici), Poezii postume. București 1908.
35. Maria Mavrodin, Poezii. Vălenii de munte 1909.
36. E. Farago, Șoapte din umbră. Craiova 1908.
37. E. Farago, Traduceri libere (versuri). Craiova 1908.
38. Poeziile Văcăreștilor cu un studiu de Odobescu. București 1908.
39. P. Ciorogariu, Cântece din popor. București 1909.
40. Bernardin de Saint-Pierre, Paul și Virginia. Traducere de I. Săndulescu. București 1908.
41. Proverbele Românilor, extrase din colecția lui I. Zanne. București 1907.
42. O. Buzoianu, A. Iacobeanu și N. Blebea, Carte de studii pentru clasa I-a a școalelor profesionale de fete. Botoșani 1906.
43. O. Buzoianu și A. Iacobeanu, Carte de studii pentru clasa II-a a școalelor profesionale de fete. Botoșani 1907.
44. O. Buzoianu și A. Iacobeanu, Carte de studii pentru clasa IV, a școalelor profesionale de fete. Botoșani 1908.

B. Biblioteca elevelor.

1. Adina Gr. Olănescu, Cugetări. București 1908. (3 ex.)
2. Al. I. Odobescu, Cuore. București 1898.
3. Al. Vlăhuță, România pitorească. București 1908.
4. P. Dulfu, Isprăvile lui Păcală. București 1907.
5. Dna Angela D. Holban, Oameni Celebri. București 1909.
6. Ioan Gorun, Robinson în Țara românească. București 1909.
7. N. Gane, Spice. București 1909.
8. N. Iorga, Unirea Principatelor. Vălenii de Munte 1909.
9. Const. Graur, Regele Carol. București 1909.
10. Dna Eufrosina Ion Adam, (Teatru). București 1908.
11. Țichindeal, G. Asachi etc..., Fabule. București.
12. Oliver Goldsmith, Vicarul din Wakefield. București 1908.
13. Kisfaludy Károly, Vig Beszéleyei. Budapest 1900.
14. " " Iréne. Budapest 1906.
15. " " Csalódások. Budapest 1908,
16. Fáy András, A Külföldiek. Budapest 1884.
17. Katona József, Bánk Bán. Budapest 1904.
18. Dante, A Purgatorium. Trad. magh. de I. Papp.
19. Dante, A Paradicsom, Trad. magh. de I. Papp.
20. Hedwig Busch, Reigenspiele und Reigen. Gotha 1906.
21. Hedwig Busch, Die Spiele in der Mädchenschule. Gotha 1906.
22. Ernst Weber, Sänger. München 1904.
23. Hamburger Jugend-Schriften-Ausschuss, Tiergesch. Leipzig 1908.
24. St. O. Iosif, A fost odată. București 1909.
25. H. C. Andersen, Povestiri. București 1909.
26. Al. I. Odobescu, Basme. București 1908.
27. P. Ispirescu, Istoria lui Ștefan Vodă. București 1908.
28. Edmondo De Amicis, Cuore. București 1908.
29. Ana Codreanu, Suflete de Copii. Cluj-Napoca.
30. Petru V. Haneș, Desvoltarea Limbii Literare Române. București 1904.
31. A. Vlăhuță, Din trecutul nostru. București 1908.
32. Octavian Goga, Poezii. București 1907.
33. St. O. Iosif, Poezii. București 1902.

34. N. Iorga, Istoria Românilor. București 1905. (2 ex.).
35. T. Maiorescu, Critice. București 1908.
36. Haralamb G. Lecca, Enoch Arden. București.
37. Alexandru Z. Sihleanu, Armonii intime. București 1896.
38. Mihail Sadoveanu, Dudaia Margareta. București 1908.
39. Heinrich Kleist, Friedrich v. Homburg. Halle.
40. Fritz Reuter, Deutsche Humoristen. Hamburg 1907.
41. Ludwlg Umland, Gedichte. Halle.
42. Goethe, Gedichte. Hamburg 1905.
43. J. Eichendorff, Gedichte. Wien.
44. W. Hauff, Lichtenstein. Leipzig.
45. Chamisso, Peter Schlemihl. Leipzig.
46. Petru Rășcanu, Unirea. București 1909.
47. Lenau, Gedichte. Wien.
48. Adalbert Stifter, Bergkristall. Leipzig.
49. Dickens, Ein Weihnachtsabend, Wiesbaden 1907.
50. V. Alexandri, Poezii. București 1900.
51. Björnson, Hebel etc., Gefunden. Leipzig.
52. Björnson, Ein fröhlicher Bursch. Leipzig.
53. A. Tzigara-Samurcaș, Catalogul Muzeului Aman. București 1908.

II. Reviste și ziare.

α) dăruite de redacțiuni:

1. «Transilvania», Sibiu.
2. «Telegraful Român», Sibiu.
3. «Voința Națională», București.
4. «Drapelul», Lugoș.
5. «Școala și Biserica», București.

β) abonate:

6. «Luceafărul», Sibiu.
7. «Pädagogische Studien», Dresden.
8. «Magyar Paedagogia», Budapest.
9. «Amicul Tinerimei», București.
10. «Convorbiri literare», București.
11. «Revista literară și științifică», București.

III. Rechizite de învățământ și mobile.

1. 12 bănci de școală.

*

Direcțiunea împlinește o plăcută datorie, aducând cele mai vii mulțămiri tuturor p. t. binefăcători, onorabilelor societăți și redacțiuni, cari au binevoit a contribui la înmulțirea mijloacelor de învățământ pentru școala noastră.

6. Din cronica școlii și a internatului.

Anul școlar s'a început la 1 Septembrie 1908 st. n.

În decursul anului școala a fost vizitată de d-l *Iosif St. Șuluțu*, prezidentul Asociațiunii, ca delegat al comitetului, de d-l *Alexandru Munka*, inspector regesc de școale și de d-l *Ioachim Nistor*, subinspector regesc de școale. În 14 și 15 Maiu 1909, a fost vizitată școala de d-l *Ștefan Gyöngyössi*, delegat al ministerului regesc de culte și instrucțiune publică.

Agendele curente școlare, didactice și administrative ale institutului, s'au pertractat în 12 conferențe.

*

Starea sanitară, în cursul anului școlar 1908/9 a fost deplin mulțămitoare, deși în urma epidemiei de tifus, ce a grassat în ținutul Sibiiului, s'au ivit câteva cazuri și în internatul «Asociațiunii». Dar, mulțămită bunei îngrijiri, elevele s'au însănătoșat și s'au recules pe deplin, încât au putut continua și încheia în ordine anul școlar.

Elevelor se dă ocaziune a ieși cât mai des la preumblare, a face exerciții gimnastice și a se recrea în grădina institutului. În cursul iernii patinează în orele libere și urmează școala de dans în edificiul propriu al școlii.

În 19 Aprilie 1909 au fost revaccinate elevele născute în 1898 prin medicul institutului nostru.

*

În postul Paștilor s'au mărturisit și cuminecat elevele prin cateheții și parohii ambelor confesiuni române.

Excursiuni școlare sub conducerea corpului profesoral s'au făcut în 10 Octombrie 1908; iar în 19 Maiu 1909, în comuna

Avrig lângă Olt, unde s'a cercetat mormântul lui *George Lazar*, fabrica de sticlărie și sanatorul din frumoasa grădină Bruckenthal.

În decursul anului școlar elevele din clasele superioare au cercetat Muzeul Asociațiunii și Muzeul Bruckenthal din Sibiiu.

*

Festivități solemne, la care au participat elevele institutului au fost:

Serbarea onomasticeii *Maiestății Sale Impăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I* la 4 Octomvrie 1908.

Serbarea școlară din 19 Noemvrie 1908, în memoria feritei *Impărătese și Regine Elisabeta*.

7. Examenenele.

Examenenele de primire s'au ținut în 3 Septemvrie n. 1908.

Examenenele publice dela finea anului școlar se vor țineă din 21—29 Iunie st. n. după programa următoare:

Luni în 21 Iunie.

a) înainte de ameazi:

dela 8—11 ore Religiunea cu elevele din toate clasele civile.

dela 11—12 ore Limba franceză, clasa II.

b) după ameazi:

dela 3—5 ore Clasa I civilă, din studiile: Limba română, Geografie și Limba maghiară.

Marți în 22 Iunie.

a) înainte de ameazi:

dela 8—11 ore Clasa III civilă, din studiile: Aritmetică, Istoria universală și Limba maghiară.

b) după ameazi:

dela 3—6 ore Clasa II civilă, din studiile: Limba maghiară, Geometrie și Limba germană.

Mercuri în 23 Iunie.

a) înainte de ameazi:

dela 8—11 ore Clasa IV civilă, din studiile: Istoria patriei, Fizică și Limba română.

b) după amiazi:

dela 3—5 ore Muzica instrumentală (piano, violină) cu elevele din clasa I și II civilă.

Joi în 24 Iunie.

a) după amiazi:

dela 3—5 ore Muzica vocală și instrumentală (piano, violină) cu elevele din clasa III și IV civilă.

Marți în 29 Iunie.

a) înainte de amiazi:

dela 11—12 ore Încheierea solemnă a anului școlar și distribuirea atestatelor.

Lucrurile de mână, de caligrafie și desemn, sunt expuse în decursul examenelor într'una din salele institutului.

8. Înștiințare pentru anul viitor.

În clasa I a școalei civile de fete se primesc eleve:

- a) care arată prin *atestat de botez*, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și
- b) dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui *examen de primire*, că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școalei civile de fete se primesc eleve, care dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școale de categoria școalei civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școală elementară-poporală, primirea în ori-care clasă a școalei civile, ce corespunde vârstei elevei, se poate face numai pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlei, în sensul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29,000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, care se inmatriculează întâi dată la școala noastră, au să producă atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.

În *cursul complementar* (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve, care au absolvat patru clase civile (secundare). Se pot primi și eleve, care au absolvat cu calcule bune numai *două clase civile*, dacă au trecut de 15 ani și sunt împedecate a absolvi cele patru clase civile.

Înscrierile pentru anul școlar 1909/1910 se pot face din 1—6 Septembrie 1909 *stil nou*.

Examenele de emendare, se țin în 2 Septembrie 1909 st. n. la 8 ore a. m., cu elevele care s'au anunțat la direcțiune.

În 3 Septembrie 1909 st. n. la 8 ore a. m. se țin *examenle de primire*, iar în 6 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Didactrul e 4 cor. pe lună, și pentru elevele, care se înscriu prima dată la această școală, o taxă de înmatriculare de 4 cor., solvită odată pentru totdeauna. Acelaș didactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele care voiesc să fie primite în *internat*, fie eleve ale școlii civile, sau ale școlii elementare a Reuniunii femeilor române, au să fie anunțate de timpuriu la direcțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentruca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 500 cor. pe an, în care se cuprinde și didactrul, și se plătește înainte, în patru sau în două rate. Spesele pentru cărțile de învățământ, pentru materialul de scris, desemn și lucru de mână, se poartă separat de părinți, precum și cheltuelile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt: pentru o elevă (singură), 2 ore pe săptămână, 12 cor.¹ pe lună; pentru două eleve (împreună), 2 ore pe săptămână, 6 cor. pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză, pe lună 2 cor. de elevă.

¹ Din care sumă 2 cor. pe lună se contează institutului, pentru susținerea forte-pianelor în stare bună.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare. Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzut cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, încât ofere cele mai bune condiții igienice.

Elevele din internat, afară de școală, au în fiecare zi anumite ore de conversație în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiunile sub conducerea directoarei, profesoarelor și guvernantelor.

Elevele, care voiesc să fie primite în internat au să aducă cu sine: o saltea, un covorel la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de coperit, 4 ciarșafuri (lințoluri, lepedee), 6 ștergare, 6 serviete, apoi perie de dinți, săpun și 2 pepteni, care toate rămân proprietatea elevei. Afară de acestea schimburile de trup sau albiturile câte $\frac{1}{2}$ duzină din fiecare, două fuste de lustre (jupon) și două de flanel, ciorapi, batiste (mărâmi) câte 1 duzină, 1 umbrelă (cort) și încălțăminte trebuincioasă. Cât penru toalete nouă, sfătuim părinții și tutorii să nu facă copilelor, căci pentru uniformitatea îmbrăcăminteii elevelor interne, *toaletele se fac aici cu prețuri moderate*, prin îngrijirea internatului. Strâns de uniformă se țin: o haină, 2 șurțe în forma unei haine, o pălărie de vară și una de iarnă, care au să se facă aici și care peste tot vor costă cam 30—50 cor.

Dela direcțiunea școlii se pot primi prin poștă: «Statutul de organizare» și «Regulamentul intern» al școlii, «Regulamentul pentru cursul complementar», «Planul de învățământ» și «Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, supletorii și de emendare», à 20 bani exemplarul. De asemenea «Monografia» școlii à 2 cor. în care pe lângă istoricul institutului, se află descris edificiul școlii și al internatului în toate amănuntele.

Nagyszeben (Sibiu), în lunie 1909.

Direcțiunea școlii.

